

Gara Község Polgármesterétől

6522 Gara, Kossuth Lajos u. 62.

Tel./fax: 79/456-322

e-mail: polgarmester@gara.hu

A javaslat elfogadásához **egyszerű** többség szükséges!

6. Előterjesztés

Gara Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2025. november 27.** napján
16.00 órakor megtartandó **rendes, nyilvános** ülésére

Gara Községi Önkormányzat vízkár-elhárítási tervének felülvizsgálatáról

Előterjesztő: Faa Béla polgármester

Készítette: Faa Béla polgármester

Törvényességi ellenőrzést végezte: dr. Szász Balázs jegyző

Megtárgyalja: ---

Melléklet: 1. Gara község hatályos, 11/2018. tervszámú vízkár-elhárítási terve

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ 11. pontja alapján a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat a vízkárelhárítás.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdése rögzíti a települési önkormányzatok vízgazdálkodással kapcsolatos feladatait így különösen a helyi vízrendezést és vízkárelhárítást, az árvíz- és belvízelvezetést.

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rend. 8.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a védekezési terveket a védekezésre kötelezettnek minden év december 10. napjáig felül kell vizsgálnia.

A mellékelt terv felülvizsgálatának eredményeként megállapítást nyert, hogy változás nem történt.

A fentiek alapján kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

HATÁROZATI JAVASLAT:

Gara Községi Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2025. (XI.27.) Kt. határozata

Gara Községi Önkormányzat vízkár-elhárítási tervének felülvizsgálatáról

Gara Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Gara község 11/2018. tervszámú vízkár-elhárítási tervét a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rend. 8.§ (3) bekezdése alapján felülvizsgálta, a felülvizsgálat eredményeképp úgy határoz, hogy a vízkárelhárítási tervben változás nem történt.

Határidő: azonnal

Felelős: Faa Béla polgármester

A határozatról értesül:

1. Határozatnyilvántartás

Gara, 2025. november 4.

Faa Béla
polgármester

Gara

Vízkár-elhárítási terv

Tervszám: 11/2018

2018. november

Jóváhagyó: ADUVIZIG

Faa Béla
polgármester

Tamás Péter
szakértő
06-0813

Dr. Grománé Tóth Erika
szakértő
06-0675

Készítette:
TISZAQUA Kft.
6721. Szeged Szilágyi u. 2. I.em.111.

Tartalom

Mellékletek:	3
1. A VÉDELMI TERV KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPOZÓ MUNKARÉSZEI....	4
1.1 A település általános jellemzői.....	4
1.2. A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői	7
1.2.1 A vízgyűjtő általános jellemzése	7
1.2.2. Hidrometeorológiai jellemzők.....	8
1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése	10
1.2.4. A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése	22
1.3 A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása.....	23
1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok	23
1.4. Védművek védekezési lehetőségei	25
1.4.1. Árvízi védművek védekezési helyek lehetőségei	25
1.4.2. Belvízi védművek, védekezési helyek lehetőségei.....	25
1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek.....	26
1.4.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség elleni védekezési helyek, lehetőségek	26
2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI	26
2.1 Az elrendelés előzményei, információk	26
2.2 Védekezési fokozatok	27
2.2.1. Védekezési fokozatok árvízvédekezés esetén	28
2.2.2. Belvíz esetén	28
2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén.....	29
2.2.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén.....	29
3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI.....	31
4. CSELEKVÉSI PROGRAM	31
4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások	32
4.1.1. Árvízvédekezés esetén.....	32
4.1.2. Belvízvédekezés esetén	32
4.2. A védekezési időszak főbb feladatai	32
4.2.1. Operatív beavatkozások tervezési iránymutatása	33
4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok	38
5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK.....	38
5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások	38
5.2. A védképes állapot fenntartása.....	38

5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések.....	39
6. FEJLESZTÉSEK:.....	40

Mellékletek:

- sablonokat, segédleteket tartalmazó melléklet külön lefűzve

- 1-es számú átnézeti helyszínrajz M= 1 : 25 000
- 2-es számú helyszínrajz: Vízugyűjtő területek helyszínrajzai befogadókkal, meglévő belvíz elvezető csatornák elvezetési irányjaival M= 1 : 10 000
- 3-as számú helyszínrajz: Megközelítő utak, depók helyei, védendő objektumok, központ, raktár és kritikus pontok M= 1 : 10 000
- 4-es számú helyszínrajz: Fejlesztési területek M= 1 : 10 000

1. A VÉDELMI TERV KÉSZÍTÉSÉNEK ALAPOZÓ MUNKARÉSZEI

1.1 A település általános jellemzői

Történelmi fejlődése:

Gara már az Árpádok korában is lakott település volt. Első írásos emlék 1290-ből való. A község nevének keletkezésére többféle magyarázat van. A település egykor a Garai famíliához, annak délvidéki birtokához tartozott 1334-ig. Nevét valószínűleg a Garai családról kapta. Először 1372-ben Nicolai de Gara, majd később Gara nemzetség szerepel. Nem bizonyított, ama felvetés, hogy a szláv "Gora" (domb) szóból származhat, mivel az első település egy magaslaton (dombszerű helyen) helyezkedett el a jelenlegi falutól 4 kilométerre, délre. Napjainkig azt a részt "Gradina"-nak nevezik. 1526-ban érkeztek az első horvátok, akik az okiratok szerint 18 ferences-rendi szerzetessel érkeztek a településre, és annak környékére. Viszontagságos évszázadok után, a török hódoltság idején, 1598-ban sok lakosa a császári fennhatóság alatt álló Esztergomba költözött. 1635-41 között Esterházy Miklós a falut Urbanec Mátyásnak adományozta. A Rákóczi-szabadságharc alatt teljesen lerombolják a falut. Gara a bajai uradalom részeként 1727-ben a Czobor nemzetség tulajdonába került, majd 1750-ben a kamara Grassalkovich Antalnak, Baja földesurának adományozta. 1734-ben érkeznek az első németek a faluba. A következő évben megépül a templom. 1770-ben a falu lakossága: 1888 fő. 1780-ban megépül a késő barokk stílusú római katolikus templom. 1866-ban kolerajárvány söpör végig a falun. A lélekszám 1870-ben 3878, ami 1941-re 3941-re nőtt. A csökkenés akkor kezdődött, amikor a német nemzetiségűek 37 százalékát, 990 főt kitelepítették a II. világháború után, körülbelül 400 lakost pedig "málenkij robotra" hurcoltak el. Öt bukovinai falu (Andrásfalva, Fogadjisten, Hadikfalva, Istensegítség, Józseffalva) székelyeit viszont 1941-ben a Délvidékre telepítette át a kormány, innen egy részüket Észak-Bácskába. Garára nagyjából Hadikfalváról, Istensegítsről és Fogadjistenről érkeztek bukovinai székelyek. 1947-ben a lakosságcsere-egyezmény következtében felvidéki magyarokat, szlovákokat telepítettek Garára. Ekkor a népesség száma 4534 főre nőtt, ez volt Gara legnagyobb lélekszáma, innen folyamatosan ismét csökkent. 2001-ben már csak 2683 főt számláltak.

A település mezőgazdasági jellegű, jelentősebb ipari üzem, létesítmény nincs. Többnyire rendelkezik minden olyan intézménnyel, mely a hasonló nagyságú községek tekintetében elfogadottnak tekinthető.

Gara község Bács-Kiskun megyében, Bajától 16,5 km-re kissé délkeleti irányban fekszik. Vaskút, Bácsborsód, Bácsszentgyörgy, Csátalja községekkel és nyomhatárával határos. Nemzetiségi település, magyarok, bunyevácok, horvátok, szerbek, németek és székelyek lakják.

A településen 2277 fő él.

Földrajzi elhelyezkedése

A legközelebbi város Baja, melytől dél-délkeleti irányban, mintegy 15 km-re, a szerb határ közelében fekszik.

Szomszédos falvak: nyugatról Csátalja, délről Bácsszentgyörgy, keletről Bácsborsód, északról Vaskút.

Közel határátkelő: Bácsalmás, Hercegszántó.

Gara Környezete Natura 2000 területeket érint.

A 18/2003 KvVM-BM együttes rendelet értelmében **Gara nem veszélyeztetett.**

Domborzata

A kistáj 88-90 m Bf magasságú. Főleg lösszel, löszös homokkal fedett hordalékkúp-síkság. A felszín 80%-a enyhén hullámos síkság, átlagos relatív relife 2-4 m/km² közötti, a D-i részeken és a futóhomokos területeken 8-10 m/km². A löszköpenye burkolt ÉNy-DK-i csapású, gyakran 5-10 km hosszú, lapos, 50-100 m széles, félig kötött homokbuckák között, vízenyőshosszanti mélyedések húzódnak. A kistáj Ny-on terasszal határolódik el. Horizontálisan gyengén tagolt, az átlagosan 1 km/km² alatti értékeket a DK-i, D-i csapású, gyakran buckaközi- völgyek eredményezik.

A vízgyűjtő nem minősül érzékenynek, normál besorolású.

A 240/2000 (XII.23) Korm. rendeletben foglalt érzékeny felszíni vizeket és vízgyűjtő területeket a település nem érint.

Környező települések

Szomszédos falvak: nyugatról Csátalja, délről Bácsszentgyörgy, keletről Bácsborsód,

északról Vaskút

Főbb kiépített infrastruktúrákat (út-vasút, intézményi hálózat, ipari-mezőgazdasági létesítmények, közművek stb.)

A település vízellátása kiépített, a szennyvízcsatorna hálózat és szennyvíztisztító telep KEOP pályázati forrásból megvalósult.

A belvízcsatornák kiépítettsége a település bizonyos részein nem megfelelő.

Gara Baja felől Vaskúton keresztül közelíthető meg.

Vasúti közlekedése nincs.

Lakosságszám, gazdasági potenciál jellemzése

Gara a Dél-Alföldi régióban, Bács Kiskun megyében, a Duna jobb partján fekszik, Bajától 18 km-re található.

lakosszáma: 2277 fő

Ebből férfi : 944 fő

nő: 1055 fő

Gyermek (14 évalatti) 278 fő

közigazgatási területhez tartozó ingatlanok száma:

belterületi ingatlan: 1047 db 217 ha területen

külterület 5748 ha

A település a Bajai kistérséghez tartozik.

A belterület népsűrűsége: 786 fő/km².

Gazdasági jellemzők:

A település jellemzően agrártelepülés. A lakosság jelentős százaléka mezőgazdasággal foglalkozik, egy része a környező településekre jár dolgozni.

1.2. A település vízrajzi leírása, természetföldrajzi és hidrometeorológiai jellemzői

1.2.1 A vízgyűjtő általános jellemzése

A vízgyűjtő terület hidro-morfológiai bemutatása, talajviszonyok tárgyalása:

A vízgyűjtő nagysága, alaki adatai

Belvízvédelmileg a 03.01.16. Bajai belvízvédelmi szakaszhoz tartozik.

A belvízrendszer területéről a vizeket gravitációsan és szivattyúsan lehet elvezetni. Az öblözetek összekapcsolása lehetővé teszi, hogy a vizek minden esetben a legkedvezőbb helyre kormányozódjanak, így a gravitációs kivezetési lehetőség tartósan fenntartható. A vizek elvezetését állami fő művek biztosítják.

A Tiszába folyó Ferenc-csatorna magyarországi vízgyűjtő területéhez tartozik a kistáj nagyobb, Ny-i része. Itt két nagyobb vízfolyás van, az Igali -főcsatorna, amely Baja-Bezdnai tápcsatornába torkollik és a Kígyós-ér, amely a Ferenc-csatornába folyik.

A vízgyűjtő mezőgazdasági és művelési viszonyai :

Jellemző művelési ágak:

szántó	70 %
kert, gyümölcsös	7 %
rét-legelő	12 %
egyéb	11 %
összesen:	100 %

A vízgyűjtő geológiai, talajtani, hidrogeológiai adatai

A kistáj a Dunántúli-középhegységből és a Mecsek felől érkező vízfolyások felsőpannóniai- felsőpleisztocén korú peremi hordalékkúpja.

Erre a felszínre változatos eolikus üledéksor rakódott.

A felszín nagy részét egységesen 1,5-2,5 m-es lösztakaró fedi, ami felfelé gyakran futóhomokba, löszös homokba megy át. A homokanyag részben az északabbi homokvidékről, részben helyből származhatott. Még a kisebb területű felszíni, félig kötött, szélhordta homokbuckák környezetében és a vékony, 1-3 m-es köpeny alatt is mindenütt löszös homok, futóhomok található 5-10 m mélységig.

A felszíni üledékek harmadik csoportjába a Körös-ér , Kígyós-ér helyenként kiszélesedő völgytalpain, szikesedésre hajlamos kis medencékben települt homokos iszapok, réti agyagok-alapzatukban helyenként réti mészkővel és mészsízzal tartoznak.

A talajtakaró 18%-a homok fizikai féleségű. A futóhomok részaránya 9%, a humuszos homoktalajoké 6%, a csernozjom jellegű homok talajoké 3%. A csernozjom jellegű homoktalajok termékenysége a VIII. talajminőségű kategória, a löszös alapközeten képződött, homokos vályog fizikai féleségű változatoké pedig VII. talajminőségű kategória.

1.2.2. Hidrometeorológiai jellemzők

Regionális éghajlati jellemzők

Meleg, száraz és a mérsékelt száraz éghajlati öv határán elterülő Kistáj, ahol az ÉK-i részek már kifejezetten szárazak. A napfénytartam évi összege 2070-2080 óra, a nyári évnegyedben kb. 830 óra, a télben kevéssel több, mint 210 óra napsütés valószínű. Síkvidéki területek közül ez a rész kapja a legtöbb téli besugárzást.

A hőmérséklet évi és vegetációs időszaki átlaga 10,6-10,7 °C, ill. 17,4-17,5 °C. A 10°C-ot meghaladó középhőmérsékletű napok száma 196. A fagymentes időszak kb. 207 napig tart.

A csapadék évi összege 580-610 mm., az ÉK-i részeken hullik kevesebb.

A belvíz száraz években is jelentkezhet a csapadék éven belüli szélsőségeinek következtében, Ilyenkor ugyanabban az évben egymást rövid időn belül követheti a belvíz és az aszály.

Az öblözet területén elsősorban a kontinentális éghajlati jellegzetességek uralkodnak, de befolyásolják az időjárást a mediterrán és óceáni hatások is. A csapadékjárásban jól elkülöníthető különböző hosszúságú száraz és nedves periódusok váltogatják egymást.

A csapadék éven belüli eloszlására jellemző, hogy 40 %-a a téli félévben, 60 %-a pedig a nyári félévben hullik le átlagosan. Az éven belüli csapadékjárássra jellemző a nyár eleji (május - júniusi) maximum, egy nyárvégi minimum, majd a mediterrán hatás egy másodlagos késő őszi maximumot eredményeztek (ez el is maradhat, mivel kialakulásának valószínűsége 20-30 %). Téli időszakban a csapadékminimum jellemző, ennek következtében számottevő vastagságú hóréteg ritkán alakul ki. Az évszázadban a legnagyobb hóvastagság 1940 januárjában haladta meg az 50 cm-t, 30 cm-nél vastagabb hóréteg az utóbbi fél évszázadban csak 1942., 1954., 1966., 1985. és 1995. telén volt. A hóborítás átlagos tartóssága nem éri el a 30 napot.

Észlelőhelyek a vízgyűjtőn és térségében, észlelés kezdete

Talajvíz megfigyelő kút: 1440 számú törzs kút

A kút adatai

1440 számú törzs talajvíz kút

Kezelője: ADUVIZIG

Mérés kezdete: 2007.01.01.

EOV koordinátái:

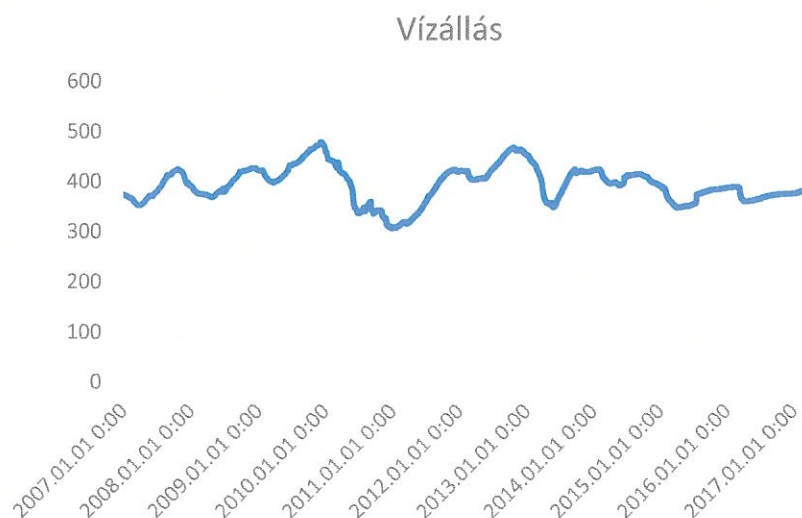
X= 76949,37 m

Y= 649956,70 m

terepszint: 98,75 m.Bf

perem magasság: 98,92 m.Bf.

méllység: 946 cm

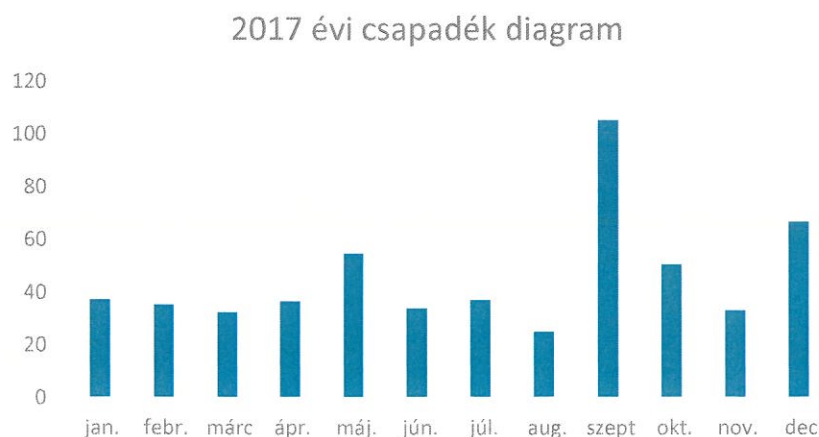
A csapadék jellemző adatai (Csátaljai adatok átlaga)

Év	jan.	febr.	márc	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept	okt.	nov.	dec	Éves össz.
ÁTLAG	42,4	52,4	31,1	38,4	101,5	51	61,2	47,6	70,9	61,7	31,7	41,4	579,1
Min	14	10,6	2,7	13,3	54,7	7,9	17,5	4,6	16,5	23,5	2,3	0,9	402,8
Max	71,1	79,6	98,2	87,7	194,6	147,5	111,4	141,2	129,4	114,7	52,5	74,5	921,6

Havi csapadékösszegek, felszíni lefolyást előidéző csapadék-idősor

Év	jan.	febr.	márc	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept	okt.	nov.	dec	Éves össz.
2010	71,1	69,1	22,2	87,7	194,6	147,5	67,9	49,3	129,4	36,9	52,5	73,7	482,6
2011	14	10,6	26,6	13,3	61,7	33,3	63,7	13,7	16,5	23,5	2,3	74,5	921,6
2012	24,8	51,3	2,7	28,3	84,3	40,2	73,2	4,6	30,1	83,8	37,9	59,4	402,8
2013	45,2	75,2	98,2	48,2	129,4	18,8	17,5	46,5	96	26,6	42	0,9	447,4
2014	33,2	56,9	8,2	46,5	131,3	56,6	111,4	141,2	89,4	75,2	20,9	52,2	552,2
2015	54,7	41,2	20,6	28,7	87,1	7,9	27,5	52,3	50,1	114,7	32,2	1,7	874,1
2016	59,1	79,6	38,2	17,6	68,5	69,6	91,7	48,5	50,2	82,4	32,5	1,8	509,4
2017	37,3	35,4	32,3	36,6	54,7	33,8	37	24,9	105,4	50,6	33,2	66,7	179,8

2017 évi csapadék diagram

1.2.3. A települést érintő folyók, vízgyűjtők, vízfolyások, belvízcsatornák értékelő jellemzése

A települést érintő vízfolyások, ártéri és belvízi öblözetek bemutatása

Árvízi öblözet:

Gara településnek árvízi érintettsége nincs.

Belvízi öblözet:

Belvízrendszer:

019.Igali belvízrendszer

Belvízvédelmi szakasz:

03.01.16. Bajai belvízvédelmi szakasz

Az belvízvédelmi szakaszon a védekezést irányítók neve, elérhetősége:

szakasz védelemvezetője:

Szabó Balázs

telefon: 30/3080391

szakasz védelemvezető helyettese:

Papp Gergely

telefon: 30/5946803

Vízelvezetés útja:

A vízrendszer egy gravitációs és egy szivattyúzott öblözetből áll. A gravitációs öblözet vizeit a 40,4 km hosszú Igali gravitációs főcsatorna vezeti le, a szivattyúzott öblözet belvizeit a 1,15 m³/s teljesítményű Hercegszántói szivattyútelep emeli át a Ferenc tápcsatornába.

A belterületről a csapadékvíz befogadók a következők:

Igali főcsatorna

Szivattyúzás, Tározás, Vízkormányzás

Szivattyúzás a Hercegszántói szivattyútelepen történik.

Területi leírás:

Elöntéssel fenyegetett terület

- belvíz esetén nem veszélyeztetett a település, az elmúlt tíz évben belvízvédelmi fokozat elrendelésére nem került sor.

Települési vízelvezető rendszerek általános bemutatása, tulajdoni/kezelői helyzet jellemzése

A településen kb-i: 14 050 fm csapadékvíz elvezető csatorna vagy szikkasztó jellegű árok épült ki, ebből kb 460 fm burkolt árok, 3 640 fm szikkasztó jellegű árok, 7 950 fm földmedrű elvezető árok (sok helyen feliszapolódva) és 2 000 fm zárt csatorna.

Gara település csapadékvíz elvezető rendszerére vonatkozó vízjogi engedélyek:

Gara település csapadékvíz elvezető rendszerére vonatkozóan az adatszolgáltatások alapján nincs vízjogi engedély

Belterületi csapadékvíz elvezető rendszer ismertetése, lefolyási viszonyok, stb.

A belvízrendszer fő levezető csatornája az Igali főcsatorna.

Elmondható, hogy az elmúlt 10 év alatt jelentős építés nem volt csapadékvíz kapcsán.

A kis szelvényű burkolt és földmedrű árkokat és zárt csatornák karbantartását folyamatosan végzik, néhány helyen a kapubejárók átereszei rongálódtak, lesüllyedtek, melynek komplex javítását pénzforrás hiányában nem tudták elvégezni. Sok helyen teljesen feliszapolódott a rendszer, így szikkasztóként vannak jelen az árkok.

Amennyiben a korábban kiépült rendszer karbantartási, tisztítási munkáit elvégzik a lefolyási viszonyok biztosítottak és a kapacitások is megfelelőnek mondhatóak.

A meglévő rendszer nyomvonalas rajzát a 2-es számú rajzon melléeltük, melyen felrajzolásra kerültek a hozzávetőleges öblözetek határai is.

A felszerkesztett öblözetekre elvégeztük a méretezésünket az alábbiak szerint:

Az érintett terület vízrendezésének általános követelményeit az MI - 10 - 455 / 1 -1988, hidraulikai méretezését az MI - 10 - 455 / 2 - 1988 szerint racionális módszerrel végeztük : 2 éves gyakoriság alapján.

A számítás menete :

Lefolyási tényezők meghatározása :

Minden egyes területen a vízgyűjtők lehatárolása után kiszámítottuk a különböző lefolyási tényezőjű területek nagyságát, amelyekből számoltuk az átlagos lefolyási tényezőt.

Lefolyási tényezők " α "felület fajta szerinti értékei :

útburkolat és járdaburkolat :

aszfalt v. beton burkolat 0,9

kiskerteknél:

burkolatlan földút 0,12

egyéb felületek:

park, kert, temető	0,05
lakóterületek:	
tetőfelületek , épületek	0,8

Összegyülekezési idő számítása :

Településen mértékadó lefolyást általában olyan átlagos ismétlődési idejű modellesapadék okoz, amelynek időtartama megegyezik a vizsgált vízgyűjtő terület összegyülekezési idejével. Az összegyülekezési idő a terepen való lefolyás és a vízfolyásban való elfolyás összege:

$$t_c = t_1 + t_2 \quad (\text{min})$$

Terepen való lefolyási idő meghatározása :

$$t_1 = 10 \quad (\text{min})$$

Vízfolyásban való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \cdot \sum_{i=1}^N \frac{L_i}{V_{ki}} \quad (\text{min})$$

ahol:

i - index az egyes mederszakaszokra vonatkozó értékek jele

N - mederszakaszok száma

L_i - összegyülekezési hossz (m)

V_{ki} - a lefolyás középsebessége (m / sec)

Mértékadó nagyvízhozam számítása racionális módszerrel:

$$Q_p = \alpha_{\text{átlag}} \cdot i_p \cdot A$$

ahol:

Q_p - "p" öblözet átlagos ismétlődési idejű nagyvízhozama (l/sec)

$\alpha_{\text{átlag}}$ - lefolyási tényező (mértékegység nélkül)

i_p - a 2 éves gyakoriságú mértékadónak választott csapadék intenzitása (l/sec * ha)

A - vizsgált terület nagysága (ha)

Ezek alapján a terhelések az egyes elvezetésekre az alábbiak:

I-1 öblözet

I-1 Öblözet	
Teljes felület:	$A = 37,20 \text{ ha}$
Út és járdaburkolatok felülete:	$A_{\text{burkolt}} = 0,85 \text{ ha}$
Tetőfelületek és épületek:	$A_{\text{tető}} = 1,14 \text{ ha}$
Zöldfelületek, kert, park:	$A_{\text{zöld}} = 35,21 \text{ ha}$
$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 * 0,85 \text{ ha} + 0,8 * 1,14 \text{ ha} + 0,05 * 35,21 \text{ ha}}{37,20 \text{ ha}} = 0,0925$	
Összegyülekezési idő:	
$t_c = t_1 + t_2 \text{ (perc)}$	
Terepen való lefolyási idő:	
$t_1 = 8,5 \text{ perc}$	
Mederben való lefolyási idő meghatározása:	
$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$	
$L_i = 1\,250,0 \text{ m}$	
$p = 2 \text{ év}$	
$v_{ki} = 0,50 \text{ m/s}$	
$t_2 = 41,7 \text{ perc}$	
$t_c = 50,2 \text{ perc} \rightarrow i_p = 64,6 \text{ l/s*ha}$	
$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 222,20 \text{ l/s}$	
A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:	
$q = 0,62^m = 0,71$	
$Q_m = 158,25 \text{ l/s}$	

I-2 öblözet

I-2 Öblözet

Teljes felület:	$A =$	24,70 ha
Út és járdaburkolatok felülete:	$A_{\text{burkolt}} =$	0,55 ha
Tetőfelületek és épületek:	$A_{\text{tető}} =$	0,95 ha
Zöldfelületek, kert, park:	$A_{\text{zöld}} =$	23,20 ha

$$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 * 0,55 \text{ ha} + 0,8 * 0,95 \text{ ha} + 0,05 * 23,20 \text{ ha}}{24,70 \text{ ha}} = 0,0978$$

Összegyülekezési idő:

$$t_c = t_1 + t_2 \text{ (perc)}$$

Terepen való lefolyási idő:

$$t_1 = 8,5 \text{ perc}$$

Mederben való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$$

$$L_i = 800,0 \text{ m}$$

$$p = 2 \text{ év}$$

$$v_{ki} = 0,50 \text{ m/s}$$

$$t_2 = 26,7 \text{ perc}$$

$$t_c = 35,2 \text{ perc} \rightarrow i_p = 83,2 \text{ l/s*ha}$$

$$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 200,83 \text{ l/s}$$

A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:

$$q = 0,62^m = 0,71$$

$$Q_m = 143,03 \text{ l/s}$$

I-3 öblözet

I-3 Öblözet

Teljes felület:	A=	7,90 ha
Út és járdaburkolatok felülete:	A _{burkolt} =	0,33 ha
Tetőfelületek és épületek:	A _{tető} =	0,32 ha
Zöldfelületek, kert, park:	A _{zöld} =	7,25 ha

$$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 * 0,33 \text{ ha} + 0,8 * 0,32 \text{ ha} + 0,05 * 7,25 \text{ ha}}{7,90 \text{ ha}} = 0,1161$$

Összegyülekezési idő:

$$t_c = t_1 + t_2 \text{ (perc)}$$

Terepen való lefolyási idő:

$$t_1 = 8,5 \text{ perc}$$

Mederben való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$$

$$L_i = 640,0 \text{ m}$$

$$p = 2 \text{ év}$$

$$v_{ki} = 0,50 \text{ m/s}$$

$$t_2 = 21,3 \text{ perc}$$

$$t_c = 29,8 \text{ perc} \rightarrow i_p = 93,5 \text{ l/s*ha}$$

$$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 85,68 \text{ l/s}$$

A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:

$$q = 0,62^m = 0,71$$

$$Q_m = 61,02 \text{ l/s}$$

I-4 öblözet

I-4 Öblözet

Teljes felület:	A=	17,10 ha
Út és járdaburkolatok felülete:	$A_{burkolt}$ =	0,64 ha
Tetőfelületek és épületek:	$A_{tető}$ =	0,90 ha
Zöldfelületek, kert, park:	$A_{zöld}$ =	15,56 ha

$$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 * 0,64 \text{ ha} + 0,8 * 0,90 \text{ ha} + 0,05 * 15,56 \text{ ha}}{17,10 \text{ ha}} = 0,1215$$

Összegyülekezési idő:

$$t_c = t_1 + t_2 \text{ (perc)}$$

Terepen való lefolyási idő:

$$t_1 = 8,5 \text{ perc}$$

Mederben való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$$

$$L_i = 740,0 \text{ m}$$

$$p = 2 \text{ év}$$

$$v_{ki} = 0,50 \text{ m/s}$$

$$t_2 = 24,7 \text{ perc}$$

$$t_c = 33,2 \text{ perc} \rightarrow i_p = 86,7 \text{ l/s*ha}$$

$$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 180,08 \text{ l/s}$$

A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:

$$q = 0,62^m = 0,71$$

$$Q_m = 128,25 \text{ l/s}$$

I-5 öblözet

I-5 Öblözet

Teljes felület:	A=	9,00 ha
Út és járdaburkolatok felülete:	A _{burkolt} =	0,38 ha
Tetőfelületek és épületek:	A _{tető} =	0,44 ha
Zöldfelületek, kert, park:	A _{zöld} =	8,18 ha

$$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 * 0,38 \text{ ha} + 0,8 * 0,44 \text{ ha} + 0,05 * 8,18 \text{ ha}}{9,00 \text{ ha}} = 0,1229$$

Összegyülekezési idő:

$$t_c = t_1 + t_2 \text{ (perc)}$$

Terepen való lefolyási idő:

$$t_1 = 8,5 \text{ perc}$$

Mederben való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$$

$$L_i = 790,0 \text{ m}$$

$$p = 2 \text{ év}$$

$$v_{ki} = 0,50 \text{ m/s}$$

$$t_2 = 26,3 \text{ perc}$$

$$t_c = 34,8 \text{ perc} \rightarrow i_p = 83,7 \text{ l/s*ha}$$

$$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 92,59 \text{ l/s}$$

A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:

$$q = 0,62^m = 0,71$$

$$Q_m = 65,94 \text{ l/s}$$

I-6 öblözet

I-6 Öblözet

Teljes felület:	A=	140,01 ha
Út és járdaburkolatok felülete:	A _{burkolt} =	3,60 ha
Tetőfelületek és épületek:	A _{tető} =	8,81 ha
Zöldfelületek, kert, park:	A _{zöld} =	127,60 ha

$$\alpha_{\text{átlag}} = \frac{0,9 \cdot 3,60 \text{ ha} + 0,8 \cdot 8,81 \text{ ha} + 0,05 \cdot 127,60 \text{ ha}}{140,01 \text{ ha}} = 0,1190$$

Összegyülekezési idő:
 $t_c = t_1 + t_2$ (perc)

Terepen való lefolyási idő:
 $t_1 = 8,5$ perc

Mederben való lefolyási idő meghatározása:

$$t_2 = \frac{1}{60} \times \sum_{N=1}^i \frac{L_i}{V_{ki}} \text{ (perc)}$$

$L_i = 1940,0$ m
 $p = 2$ év
 $v_{ki} = 0,50$ m/s

$t_2 = 64,7$ perc

$t_c = 73,2$ perc $\rightarrow i_p = 49,4$ l/s*ha

$Q = \alpha_{\text{átlag}} \times i_p \times A = 823,56$ l/s

A területi és mederbeni tározást a Schrank-féle késleltetsi tényező alkalmazásával:

$q = 0,62^m = 0,71$

$Q_m = 586,53$ l/s

Mindösszesen az Igali főcsatornát terheli, amit külön a meglévő pontokon vezetnek be esetleges szikkasztásokkal nem számolva: 1 143,02 l/s

A terület vizeinek fogadását a belterületről a Vizig kezelésű Igali főcsatorna vezeti le.

Belterület:

A község a korábbi éveket is figyelembe véve nem belvívveszélyeztetett terület.

A belterületen keletkező vizeket egy fő irányba vezetik el a településrész nyugati felén végig húzódó Igali főcsatornába.

A főbefogadókat az elvezetési irányokat, az öblözeteket és a jelenleg meglévő rendszer helyszínrajzát a **2-es** számú rajz tartalmazza.

I-1 öblözet vizeit (Bunyevec utca egy része, Kossuth Lajos utca egy része és a Dózsa György utca egy része) a Csátaljai út mellett húzódó földmedrű csatornán keresztül kerül elvezetésre az Igali főcsatornába.

Ezen öblözet főbefogadója a rajzi mellékleten is bejelölve fejlesztésre szorul továbbá problémás terület a Kossuth Lajos utca és a Bunyevec utca csatlakozása csomópontja, itt korábban szivattyús átemelés is szükséges volt.

I-2 öblözet a Hunyadi János utcán meglévő földmedrű árok vezeti ki a vizeket a befogadó Igali főcsatornába. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-3 öblözet: Szabadság utca vizeit vezeti le telkek között kialakított elvezető sávban, konkrétan a csatlakozás a főbefogadóval nem épült ki az alacsony fekvésű területen szétterül a víz és később kerül a befogadóba. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-4 öblözet: Páncsics Miklós utca vizeit vezeti le zárt csatornán keresztül és a telkek között kialakított elvezető sávban, konkrétan a csatlakozás a főbefogadóval nem épült ki az alacsony fekvésű területen szétterül a víz és később kerül a befogadóba. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-5 öblözet: Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-6 öblözet: a település jelentős részének levezetését biztosítja a zárt főgyűjtőként kiépített Köztársaság utcán keresztül és északi területek vizeit fogadja főleg a Petőfi utca meglévő burkolt elvezető rendszerén keresztül. Az öblözet elvezetését a rajzi melléklet tartalmazza.

A helyszínrajz és az adatszolgáltatás alapján közel 460 fm burkolt csatorna épült beton átereszekkel, földmedrű elvezető árok beton átereszekkel közel 7 950 fm, melynek jelentős része erősen fel van iszapolódva, így funkcióját nem látja el és szikkasztó jellegű árok közel 3 640 fm van, továbbá zárt elvezető csatorna közel 2 000 fm üzemel.

Mindösszesen: közel 14 050 fm.

A 3-as számú rajzon feltüntetésre kerültek a meglévő rendszer mellett a megközelítő utak, depók helyei, védendő objektumok, központ, raktár és a kritikus pont, ami a Kossuth Lajos utca és Bunyevec utcai csomópont, a Zrínyi Miklós utca egy jelentős

szakasza valamint a Partizán és Petőfi Sándor utca között lévő telekhátsós elöntések jelentenek.

A 4-es számú rajzon a fejlesztendő területek kerültek kijelölésre.

A környező vízhálózat leírása

Gara település közigazgatási területén lévő, ADUVÍZIG kezelésű vízfolyások:

vízfolyás	hrs. (Gara)	vízjogi üzemeltetési engedély száma
Igali gravitációs főcsatorna	0261.0267,0274.0277, 0278	36.300/6301-16/2017.
Igali-24.-csatorna	0276	28.739-2/1985.(III/132.)
Igali-25.-csatorna és Igali-81.-csatorna	0269	1122/1/68. (III/135.) és 273/1/69.(III/135.)
Igali-26.-csatorna	0268	1122/1/68. (III/135.)
Igali-27.-csatorna	0271	1122/1/68.(III/135.)
Igali-27.-csatorna és Igali-80.-csatorna	0270	273/1/68. (III/135.)
Igali-28.-csatorna és Igali-30.-csatorna	0266	Igali 28. 34.181-2/88. (III/139.) Igali 30. 30.757-2/86. (III/339.)
Igali-33.-csatorna	0263	2592/68.(III/141.)
Igali-34.-csatorna	0264	2592/68. (III/141.)
Igali-35.-csatorna	0265	38.774-3/1990.(III/137.)
Igali-78.-csatorna	0272,0273	918/68. (III/132.)
Igali-79.-csatorna	0275	28.740-2/1985.(III/329.)
Igali-82.-csatorna	0262	2592/68.(III/141.)

Fő befogadók kezelője Alsó-Duna völgyi Vízügyi Igazgatóság,

Bajai Szakaszmerőnktség

Gara közigazgatási területe 03.01. Bajai belvízvédelmi szakasz területén helyezkedik el.

A belvízvédekezés operatív szakmai irányítását az ADUVÍZIG Bajai Szakaszmerőnktség látja el.

Elérhetősége: 6500. Baja, Nagypandúr sziget 2.

Tel: 79/322-329 e-mail: bajaiszm@aduvizig.hu.

Belvízrendszerek üzemelése, kezelése

KÜLTERÜLETI VÍZRENDEZÉS

Bajai belvízrendszer

A vízrendszer egy gravitációs és egy szivattyúzott öblözetből áll. A gravitációs öblözet vizeit a 40,4 km hosszú Igali gravitációs főcsatorna vezeti le, a szivattyúzott öblözet belvizeit a 1,15 m³/s teljesítményű Hercegszántói szivattyútelep emeli át a Ferenc tápcsatornába

Gara közigazgatási területének mentesítésében résztvevő állami tulajdonú szivattyútelepek:

N e v e	Szivattyúegységek	Jellege	
	Teljesítménye	Torkolati	Esésnövelő
	[m ³ /s]		
Hercegszántói	3,20	1	0
összesen	3,2	1	0

ÁLLAMI TULAJDONÚ CSATORNÁK ADATAI

Kizárólagos állami tulajdonú ADUVIZIG vagyongazdálkodásában lévő csatornák:

Hidrológiai, hidromorfológiai értékelés :

Gara - a környező településekkel együtt - a Baja Margittaszigeti öblözetben fekszik. Ennek legjelentékenyebb folyói az említettek, melyek meghatározzák a térség hidrológiai jellemzőit.

A folyó vízmennyiségét elsősorban a vízgyűjtő területeiken lejátszódó természeti jelenségek határozzák meg, s csak másodsorban az őket tápláló mellékfolyók.

A területen található állóvizek (tavak, holtágak, tározók) és csatornák, valamint a mocsaras és vizenyős területek összefüggő vízfelületei összegyűjtve a csapadékvizet, meghatározói lehetnek az ár-és belvízvédekezésnek.

A terület felszínalatti vizeire (talajvíz, magas hőfokú termálvizek) is hatással van a folyók vízjárása. Tartósan nedves, csapadékos időszakban a talajvíz rendkívüli magasságig emelkedhet, nagy területeket önthet el.

A folyóvizek legfeltűnőbb vonása vízszintjük magasságának változása. Az éghajlat kedvezőtlen hatásaiból, a domborzati viszonyokból adódóan az év bármely szakában előfordulhatnak heves, az alsóbb folyószakaszokon tartós árvizek. A jellemző az, hogy az árvizekhez rendszerint belvízveszély is párosul.

A belvízvédekezési helyzet kialakulásának lehetséges okai:

- Belvízelvezető rendszer kiépítettségének hiánya
- Belvízelvezető csatornák, befogadók nem megfelelő műszaki állapota a karbantartottság hiánya miatt
- A téli időszakban telítetté vált talajok, hirtelen nagy mennyiségű csapadékot nem képesek elvezetni
- Tartós nagy mennyiségű esőzés
- Fagyott talajok, melyek megakadályozzák a beszivárgást.
- Ha jelentős hó mennyiség takarja a talajt, és hirtelen indul meg az olvadás
- A településeken kialakult talajvízdomb

1.2.4. A lefolyást befolyásoló emberi beavatkozások áttekintése

Települési rendezési terve tartalmaz belvízvédelmi fejezetet.

A város közigazgatási területéről az ADUVIZIG kezelésében lévő csatornák vezetik el az összegyülekezett vizeket.

Belvíz főleg a tavaszi időben jelentkezik, nyárra azonban vízhiány alakul ki, beköszönt az aszály. A belvízgazdálkodás prioritásai időjárási periódusonként és az agrárgazdaság elvárásainak függvényében változnak, mai helyzete nagyon labilis. A csapadékosabb időszakok vizeinek tározására a holtágakban, halastavakban, belvíztározókban van lehetőség, A fenntartás hiánya miatt a csatornahálózat csak 30-60 %-ban alkalmas a belvizek elvezetésére. A mértékadót megközelítő belvíztömegek levezetése a kiépítésnek megfelelő 14 nap helyett 28-42 nap alatt valósulhat meg jelentős műszaki beavatkozások elvégzése mellett.

A szivattyútelepi kapacitások kihasználtsága is csak 30-60%, a belvízlevezető hálózat fenti állapota miatt nem vehető igénybe nagyobb mértékben. Ebben a helyzetben - a jelenlegi földhasználat mellett - már egy közepes nagyságú belvíz megjelenésekor is számolni kell az igen jelentős, akár két-háromszoros védekezési költségekkel és jelentős mezőgazdasági károkkal. A privatizáció óta megszakadt a művek és tulajdonok közötti összhang. A föld tulajdonviszonyok megváltoztak, a birtokok részben elapozódtak, a belvízlevezető csatornák tulajdonviszonyai, és kezelőinek helyzete nem tisztázott.

Az állami tulajdonú főműveket az Alsó-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság kezeli.

A kisebb csatornákat a birtokosok sokszor beszántották, akinek a földje nincs közvetlen belvízveszélynek kitéve, nem akar részt vállalni a közös terhekből. A belvízgazdálkodás állami támogatása mára bizonytalanná vált, a csökkentett támogatás töredékét kapják meg a társulatok. A csatornák nyomvonalát, vízszállító képességét, fenntartását és áramlásszabályozását biztosítani kell, függetlenül az egyéni érdekektől, törekvésektől.

Öntözés

Az öntözés jelentősége a száraz, meleg klímájú, ám jó termőképességű mezőgazdasági területeken nem elhanyagolható. Az öntözésre berendezett területek nagysága azonban a '90- es évek közepéhez képest 25%-kal csökkent, Hódmezővásárhely déli határában drasztikusan. A halastavak területén ez a csökkenés csupán az utolsó 3-4 évre jellemző. Ugyanakkor a felszínközeli talajvíz rétegeket egyre jobban terheli az öntözésre szolgáló - főleg illegális vízhasználat.

A helyzet több településrészén a fő levezető csatornák kivételével ma is megoldatlan, a levezető árkok, kapubejárók tisztítása, karbantartása még várat magára. A szűkös anyagi lehetőségek ellenére a csatornák fenntartását, karbantartását, felújítását folyamatosan kell végezni. Megoldást jelenthet a közmunka program, vagy a háztulajdonosok aktív közreműködése.

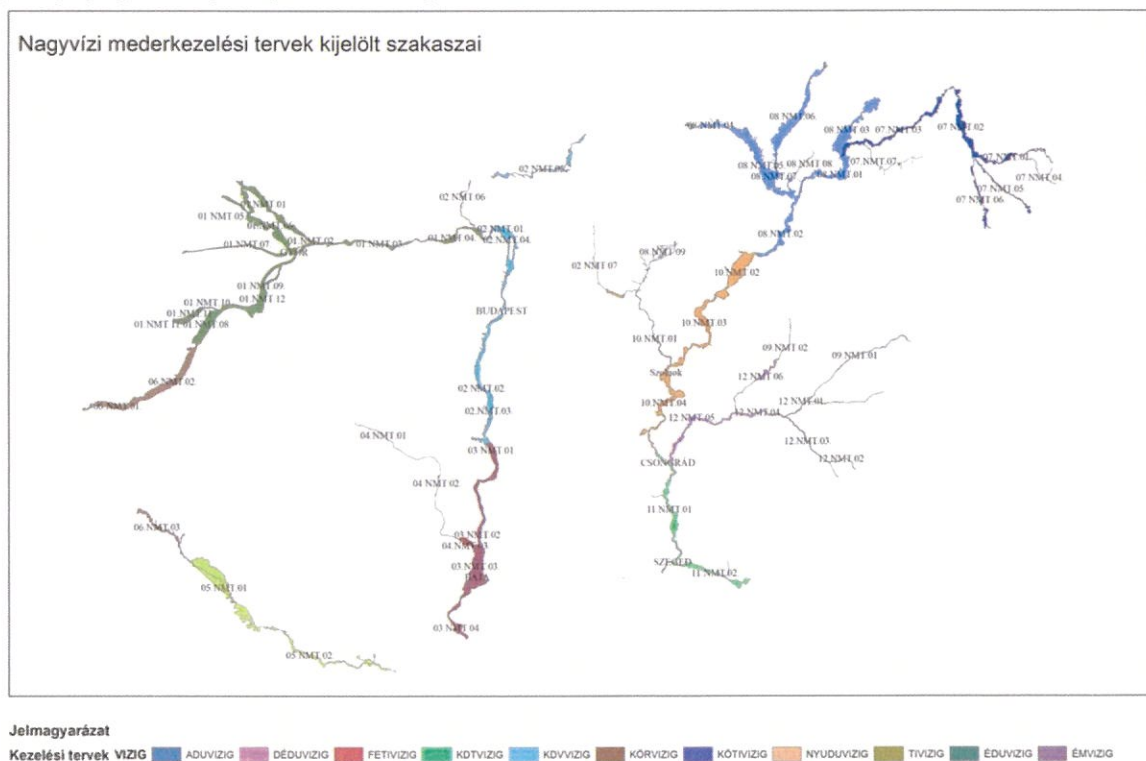
A vízfolyások és védművek karbantartása a rendelkezésre álló kereteken belül történik. Ez többnyire kaszálás, melynek egy része a közfoglalkoztatás keretén belül valósul meg. A külterületi vízrendezési tevékenységet az ADUVIZIG végzi a szükséges vízkormányzási feladatokkal együtt.

1.3 A település vízkárok általi veszélyeztetettségének meghatározása

1.3.1. Jellemző vízkár jelenségek, hidrometeorológiai és hidrológiai kockázatok

Vízgyűjtő gazdálkodási terv vonatkozó részei elérhetők a www2.vizeink.hu oldalon.

Nagyvízi Mederkezelési Tervek A "nagyvíz mederkezelési terv" intézményét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) létrehozta. A javaslat a végrehajtás feltételeit rendezi avval, hogy megalkotja a folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokat. Erre a Vgtv. 45. § (7) bekezdés x) pontja ad felhatalmazást. Ésszerű, ha ezek a szabályok a vízjárta területekre vonatkozó egyéb szabályokkal egyben, kódex jellegű jogszabályban jelennek meg.

Árvízi veszély és Kockázati térképek, Árvízi Kockázatkezelési Tervek

Az Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK Irányelve az árvízkockázatok értékelésének és kezelésének témakörét az országok számára egységesen és kötelező jelleggel szabályozza. A végrehajtás nemzeti feladatait Magyarországon a 178/2010 Korm. sz. rendelet tartalmazza. (lásd egyéb dokumentumok) A szabályozás előírja, hogy a tagállamoknak előzetes kockázatbecslést, árvízi veszély- és kockázati térképeket, továbbá az árvízkockázat kezelésére, csökkentésére hozandó

intézkedéseket kell kidolgozni. Magyarországon ez a munka az Országos Vízügyi Főigazgatóság koordinálása mellett 2010. óta zajlik a KEOP 2.5. projekt konstrukció keretében.

Magyarország ezen Eu szabályozás előtt is nagy figyelmet fordított, az árvízi kockázatok felmérésére és a veszélyeztetettség, illetve a kockázatok csökkentésére, hiszen az ország árvízvédelmi szempontból Európában a legveszélyeztetettebb területei közé tartozik.

Az Irányelv alapján 2011-ben készült az előzetes kockázatbecslés, előzetesen kijelöli azokat az árvíz-veszélyeztetett területeket, amelyekre a további részletes vizsgálatokat kell elvégezni.

Az előzetes kockázatbecslés alapján 2013-ban készült el a területi veszély- és kockázati térképek első változata. Az egyes veszélytérképek bemutatják a területek elöntésének, a kialakulható elöntési vízmélységek várható előfordulási valószínűségét, a kockázati térképek pedig az elöntés által veszélyeztetett területeken a vagyoni, humán, ökológiai, örökségvédelmi kockázatokat.

Az árvíz kockázat kezelési program jelenlegi III. fázisában az időközben megmódosított mértékadó árvízszint függvényében pontosításra kerülnek a veszély- és kockázati térképek, továbbá kidolgozásra kerülnek a veszély és kockázatok csökkentését szolgáló intézkedések országos és területi stratégiai tervei.

A végrehajtás keretében sor kerül az árvíz kockázat-kezelési intézkedések EU Vízi Keretirányelvvel való összehangolására, az árvízkezelési intézkedések VKI szempontjai szerinti értékelésére.

A munka végrehajtása jelenleg folyamatban van, az egyes részeredmények folyamatosan kerülnek megismertetésre. A honlapon közreadott részeredmények alapján az érintetteknek, a különböző társadalmi szervezeteknek lehetőségük van a tájékozódásra véleménynyilvánításra.

A 2015-ben elkészülő dokumentumok, a kockázat és a kezelési intézkedések hat évente felülvizsgálatra kerülnek, így az időközben beérkező vélemények, javaslatok, úgy ahogy a mostaniak a következő felülvizsgálatkor a programba figyelembe vehetők, beépíthetők.

A tájékoztatásra, véleménynyilvánításra közreadott állományok a munka ütemének megfelelően folyamatosan feltöltésre kerülnek, módosulnak, bővülnek.

1.3.1.1 Árvíz esetén

Gara esetében nem releváns

1.3.1.2 Belvíz esetén

A település belvízkárok általi kitérttségének részletes bemutatása

Helyi vízkárelhárítási fokozatok	I. fok		II. fok		III. fok	
	Kezdet	Vége	Kezdet	Vége	Kezdet	Vége
Óföldreák	2010.02.24.	2010.02.26.				

Jelentős múltbeli belvizes problémák leírása

2010 év nyarán került sor beavatkozásra, védekezésre az adatszolgáltatás alapján. Jelentősebb beavatkozást nem igényelt, a csatornák 80-85 %-os telítettséget értek el, de szivattyúzni volt szükséges a Zrínyi Miklós utcában, a Partizán Petőfi Sándor utcai telekhátsók esetében és a Kossuth Lajos utca és Bunyevác utcai csomópontban, ezen helyeket kritikus pontként a 3-as számú rajzunkon feltüntettünk

1.3.1.3. Helyi vízkár esetén (kisvízfolyások,tavak árvizei)

Gara esetében nem releváns.

1.3.1.4 Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség:

Olyan egyéb azonosítható veszélyeztetettség, mely a belvíz kialakulására hatással lenne, nincs.

1.4. Védművek védekezési lehetőségei

1.4.1. Árvízi védművek védekezési helyek lehetőségei

Gara településnek nincs árvízi érintettsége.

1.4.2. Belvizi védművek, védekezési helyek lehetőségei

A terület vizeinek fogadását a belterületről a Vizig kezelésű Igali főcsatorna vezeti le. Szivattyútelep nem üzemel. A kritikus pontok a Kossuth Lajos utca és Bunyevác utcai csomópont, a Zrínyi Miklós utca egy jelentős szakasza valamint a Partizán és Petőfi Sándor utca között lévő telekhátsó, melyeken elöntések lehetnek nagyobb csapadékok hatására, ilyenkor mobil szivattyú telepítésével a vizeket a befogadóba emelik.

A község a korábbi éveket is figyelembe véve nem belvízveszélyeztetett terület.

A belterületen keletkező vizeket egy fő irányba vezetik el a településrész nyugati felén végig húzódó Igali főcsatornába.

A főbefogadókat az elvezetési irányokat, az öblözeteket és a jelenleg meglévő rendszer helyszínrajzát a **2-es** számú rajz tartalmazza.

I-1 öblözet vizeit (Bunyevác utca egy része, Kossuth Lajos utca egy része és a Dózsa György utca egy része) a Csátaljai út mellett húzódó földmedrű csatornán keresztül kerül elvezetésre az Igali főcsatornába.

Ezen öblözet főbefogadója a rajzi mellékleten is bejelölve fejlesztésre szorul továbbá problémás terület a Kossuth Lajos utca és a Bunyevác utca csatlakozása csomópontja, itt korábban szivattyús átemelés is szükséges volt.

I-2 öblözet a Hunyadi János utcán meglévő földmedrű árok vezeti ki a vizeket a befogadó Igali főcsatornába. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-3 öblözet: Szabadság utca vizeit vezeti le telkek között kialakított elvezető sávban, konkrétan a csatlakozás a főbefogadóval nem épült ki az alacsony fekvésű területen szétterül a víz és később kerül a befogadóba. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-4 öblözet: Páncsics Miklós utca vizeit vezeti le zárt csatornán keresztül és a telkek között kialakított elvezető sávban, konkrétan a csatlakozás a főbefogadóval nem épült ki az alacsony fekvésű területen szétterül a víz és később kerül a befogadóba. Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-5 öblözet: Kisebb részek levezetését biztosítja ezen kikötés (Kossuth Lajos utca és Dózsa György utca egy része).

I-6 öblözet: a település jelentős részének levezetését biztosítja a zárt főgyűjtőként kiépített Köztársaság utcán keresztül és északi területek vizeit fogadja főleg a Petőfi utca meglévő burkolt elvezető rendszerén keresztül. Az öblözet elvezetését a rajzi melléklet tartalmazza.

1.4.3. Helyi vízkár elleni védművek, védekezési helyek, lehetőségek

Gara esetében nem releváns.

1.4.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség elleni védekezési helyek, lehetőségek

Gara esetében nem releváns.

2. VÉDELMI FOKOZATOK ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI ÉS FELADATAI

2.1 Az elrendelés előzményei, információk

Az elrendelési fokozatokat a vonatkozó jogszabályi környezet és a helyi viszonyok alapján kell tervezni. Az elrendelésről a helyi védelemvezető, azaz a Polgármester felelősen dönt a rendelkezésre álló információk alapján.

A megfelelő időben történő elrendelés érdekében folyamatosan figyelni kell a meteorológiai előrejelzéseket, a kialakult árhullámok esetében a jellemző és meghatározó vízmérce vízállásokat, az egyes folyószakaszok mentén kialakuló elöntés viszonyokat (különös tekintettel a nyílt ártéri szakaszokon, települési körtöltések esetén). Folyamatosan kapcsolatot

kell tartani a vízkárelhárításhoz segítséget nyújtó szervezetekkel a kialakult és várható árvízi helyzettel kapcsolatban (VIZIG ügyelet).

A település vízkár-elhárítási készültégének elrendelésében jó támpont a mértékadó vízmérce alapján a VIZIG kezelésű árvízvédelmi szakaszokra elrendelt I., II., III. fokú árvízvédelmi készültségi szintek folyamatos figyelemmel kísérése.

A helyi vízkárelhárítás feladatait - így a védekezési fokozatok elrendelését is - a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal (VIZIG), katasztrófavédelem egységeivel rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. A gyakorlatban amikor azonnali beavatkozás szükséges, az elrendelés fokozata a III. fok, mivel a káresemény bekövetkezésének elhárítása általában gyors.

A települési vízkárelhárításról mindenképpen naplót kell vezetni, rögzíteni kell benne a készenlét elrendelésének időpontját, a végzett munkákat és azok részletes leírását. A védekezési napló hiteles elszámolási dokumentum. A készültségi fokozat elrendelését, majd annak módosításait, illetve megszüntetését a be kell jelenteni a megfelelő intézményeknek (pl. VIZIG műszaki ügyelete).

ADUVIZIG központi ügyelet telefonszáma: 30/943-6281

email címe: ugyelet@aduvizig.hu

2.2 Védekezési fokozatok

A védekezési fokozatok kialakítására az érvényben lévő jogszabályok, az 1.3 fejezet tapasztalatai alapján megismert a települési jellegzetességek és műszaki paraméterek alapján lehet javaslatot tenni.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló jogszabály 19.§ alatt ismertetett állami fokozat elrendelési kritériumai a mérvadóak.

Általánosságban

- I. fok felkészülés, irányítás szervezése
- II. fok kisebb beavatkozások
- III. fok intenzív védekezés

A településeknek nem minden esetben kell készültségi fokozatot elrendelni, hiszen bizonyos nagyságú árhullámok esetén védekezési kényszer nem feltétlenül jelentkezik, de a védekezésre való intenzívebb felkészülés érdekében a készültségi fokozatok korábbi elrendelésére is sor kerülhet. Nem kötelező minden település esetében minden fokozat alkalmazása.

Az egyes fokozatok elrendelésének fő szempontjait

Fokozat	Árvíz	Belvíz
I.fok	A felsőbb szakaszokon, kapcsolódó vízfolyásokon előrejelzett vízszint értékhez kell rendelni	Környező térrészekben telített talaj, magas talajvíz viszonyok, levezető rendszer telítettsége, meteorológiai előrejelzések figyelembe vételével
II.fok	Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén Ideiglenes védmű kiépítési időigényének figyelembe vétele	Felszíni vízborítottság, levezető rendszer telítettsége Olyan állapotok, melyeknél már beavatkozás szükséges
III.fok	Vízszint értékhez rendelés kiépített védmű esetén Beavatkozások szükségessége és időigénye alapján	Felszíni vízborítottság, mely már értékeket veszélyeztet Levezető rendszer nagy fokú terhelése Olyan állapotok, melyeknél már intenzív műszaki beavatkozások szükségesek

2.2.1. Védekezési fokozatok árvízvédekezés esetén

2.2.1.1 Védekezési fokozatok folyók árvizei esetében

Gara településnek nincs árvízi érintettsége.

2.2.1.2 Védekezési fokozatok középső és alsó kővízfolyás-szakaszok árvizei esetén

A vízkárelhárítás feladatait így a védekezési fokozatok elrendelését különösen a vízfolyások középső és alsó szakaszon a szomszédos önkormányzatokkal, a területileg illetékes vízügyi igazgatósággal, polgárvédelmi kirendeltséggel rendszeresen kapcsolatot tartva és egyeztetve kell elvégezni. Vizsgálni kell a mellékvízfolyások és befogadó folyók árvizeinek összeesésének valószínűségét.

2.2.2. Belvíz esetén

Belvízi elrendelés esetén célszerű a fokozat elrendeléseket a település belvíz-, csapadékvíz elvezető hálózatának telítettségéhez rendelni, vagy a szivattyúzási igény jelentkezéséhez/fokozódásához, továbbá egyes mélyfekvésű település-részekon elöntések keletkezéséhez/kiterjedéséhez kötni. Vizsgálandó, hogy adott szituációban további kedvezőtlen elöntési helyzet várható-e meteorológiai előrejelzés alapján.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló jogszabály 19.§ alatt ismertetett állami fokozat elrendelési kritériumai belvíz esetén megfelelő módon adaptálhatóak településekre is a helyi viszonyok értékelésével.

A belvízvédekezésről vezetett naplóban rögzíteni kell a levezető rendszerek működését és a vízzel borított területek (becsült) kiterjedésének változásait, aktuális értékét, továbbá lehetőség szerint a szivattyúzott mennyiséget és működtetett gépkapacitást, átemelt víz befogadó medrének megnevezését.

2.2.3. Helyi vízkár-elhárítás esetén

Gara esetében nem releváns.

2.2.4. Egyéb azonosítható települési veszélyeztetettség esetén

Védendő objektumok (lásd 5. számú rajz)

1. Üzemanyagtöltő állomások

Kossuth L. utca

Üzemeltető: Katona Tibor

2. Egészségügyi és szociális objektumok:

Megnevezés	Cím	Tulajdonos	Fenntartó
Bácsborsódi „Őszi Napfény” Integrált Szociális Intézmény	Köztársaság u. 1.	Magyar Állam	Magyar Állam
Orvosi Rendelő	Páncsics M. u. 2.	Gara községi Önkormányzat	Fridrik Bt.

3. Hírközlési központok: A régió szolgáltatói, Invitel, T-home.

4. Vízellátás objektumai:

Megnevezés	Üzemeltető
Vízmű 199/1 hrsz	Bajavíz Kft.

5. Élelmiszer ellátó objektumok:

Ssz.	Kereskedő neve	Üzlet címe	elnevezése
1. Élelmiszerbolt	Röckl János	Páncsics M. u. 28.	Vegyesbolt
2. Élelmiszerbolt	Szudóczki Balázné	Köztársaság u. 45.	Szudi Vegyesbolt
3. Élelmiszerbolt	Baja és Vidéke ÁFÉSZ Zrt.	Baja, Tánicsics M. u. 15.	Coop Bolt
4. Füstös kocsmá	Csobolya István	Gara, Ady E. u. 19.	italbolt

6. Nagyobb állattartó telepek:

Telep címe (hrszt.)	Tartott állatok	Tulajdonos neve, címe	Bérlő (tartó) neve, címe
095/1	Sertés	Szajkó László	

7. Közüoktatási és köznevelési intézmény

Megnevezés	Cím	Tulajdonos	Fenntartó
Iskola	Páncsics M. u. 3-5.	Gara községi Önkormányzat	KLIK

8. Veszélyes anyagot tároló objektumok: nincs

9. Főbb ipari, mezőgazdasági üzemek neve, címe

Üzem címe, hrszt.	Tevékenység	Tulajdonos
081/33	Agrár tevékenység	Kárpáti László
Gara, Bunyevác u. 104.	Pékség	Fridrih György
0151/21-22	Agrár tevékenység	Helmut König

3. AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZET FELADATAI

- Védelemvezetés
 - Védelemvezető (érvényben lévő jogszabályok a polgármester) és helyettese
 - Szakaszvédelem vezető(k)
 - Műszaki ügyelet
- Adminisztráció: pl. Irodai szakcsoport
- Logisztika: pl. Logisztikai szakcsoport
- Szociális ellátás: pl. Elhelyezési és élelmiszer ellátó szakcsoport

Jogszabály szerint a védekezési tevékenység során a területileg illetékes VIZIG műszaki szakirányítást végez a polgármester részére nyújtott segítség keretében.

Az önkormányzati védelmi szervezet jogszabályban meghatározott feladatait az S-10 melléklet tartalmazza.

Amennyiben szükségessé válik a település kiürítése, a veszélyelhárítási terv mentési és kiürítési terv alapján történik.

4. CSELEKVÉSI PROGRAM

A védekezés felelős vezetője a Polgármester, mint védelemvezető vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti.

A védelemvezető munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik.

A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a végrehajtás számon kérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét.

A Vízügyi Igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.

A védekezési időszak feladatait képezik

- A védekezésre való felkészülés
- Az operatív védekezés
- A védekezés megszűnését követő intézkedések

4.1. A felkészülési időszak feladatai és preventív jellegű beavatkozások

- Tájékozódás a vízkár-elhárítási eseményt megelőző, azt kiváltó hidrometeorológiai és hidrológiai helyzetről
- A vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban el kell végezni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását
- Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotának ellenőrzése, és a szükséges preventív jellegű beavatkozások elvégzése
- Töltések, vízviszatarító depóniák, medrek, és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében
- A medrekben a víz levezetését gátló akadályok eltávolítása
- A töltéskoronák, depóniák, valamint a beavatkozási helyeket és védvonalakat megközelítő utak járhatóságának biztosítása
- Műtárgyak felülvizsgálata, az elzáró szerkezetek üzemképességének biztosítása
- Védelmi eszközök- (világító eszközök, kéziszerszámok, stb.), anyagok (homokzsák, homok, fólia, stb.), gépek (szivattyúk, aggregátorok; stb.) meglétének ellenőrzése
- Hírközlés és adattovábbítás módjának megszervezése
- Védelmi szervezet és a védekezésben részt vevők értesítése riasztása
- Vízugyújtón elhelyezkedő ipari, mezőgazdasági és vízgazdálkodási létesítmények riasztási, értesítési, kárelhárítási terveinek áttekintése, kapcsolódó intézkedések megfogalmazása

4.1.1. Árvízvédekezés esetén

Gara esetében nem releváns

4.1.2. Belvízvédekezés esetén

Belvízvédekezésre való felkészülés keretében az önkormányzati műveken évente egyszer felülvizsgálatot kell végezni. Itt megállapításokat kell tenni a művek állapotára vonatkozóan.

Rögzíteni kell a problémákat, javaslatot kell tenni intézkedési tervben a megoldásra.

4.2. A védekezési időszak főbb feladatai

- Tájékozódás a kialakult és várható vízkár-elhárítási eseményekről, az előre jelzett tetőző vízszintekről és a várható elöntési helyzetekről
- Meg kell határozni a védekezés időelőnyét a folyó és/vagy a vízfolyás középső – alsó szakaszára
- A készségi fokozat elrendelése, figyelőszolgálat megszervezése
- A vízkár-elhárítási szervezet mozgósítása és kirendelése
- Szükség esetén műszaki és technikai segítségkérés

- Az érintett lakosság, az államigazgatási szervek és a gazdálkodó szervezetek tájékoztatása
- Védelmi napló vezetése, események dokumentálása és jelentések elkészítése
- A munkavégzés (különösen az éjszakai) feltételeinek biztosítása (ellátás, logisztika, üzemanyag, WC, oltások stb.)
- Baleset és munkavédelmi oktatás
- Védekezési beavatkozások végrehajtása, (vízkár-elhárítási tervben foglaltak alapján)
- Ha valószínűsíthető a beavatkozások esetleges sikertelensége a mentés-kiürítés megszervezése veszély-elhárítási tervben foglaltak szerint)
- Fontos felhívni a védekezők figyelmét, hogy a szivattyúzás intenzitását, időtartamát szakember bevonásával szabad meghatározni! (Célszerű teljes mértékben kerülni a pincéből való szivattyúzást!)
- Felső vízfolyás szakaszon általában a csapadék/hóolvadás függvényében azonnal kialakulhatnak a beavatkozást igénylő vízkár események, éppen ezért itt a legfontosabb prioritás a prevenció

4.2.1. Operatív beavatkozások tervezési iránymutatása

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a konkrét beavatkozást nem kellett tenni.

2010 év nyarán került sor beavatkozásra, védekezésre az adatszolgáltatás alapján. Jelentősebb beavatkozást nem igényelt, a csatornák 80-85 %-os telítettséget értek el, de szivattyúzni volt szükséges a Zrínyi Miklós utcában, a Partizán Petőfi Sándor utcai telekhátsók esetében és a Kossuth Lajos utca és Bunyevác utcai csomópontban, ezen helyeket kritikus pontként a 3-as számú rajzunkon feltüntettünk.

Védelmi eszközök, gépek (szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világítás, stb) anyagok (zsákok, homok, kavics stb), típusai, mennyiségei:

AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETBEN RÉSZTVEVŐK ÉS FELADATAIK

A védekezés felelős vezetője a település polgármestere - mint védelemvezető - vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető-helyettes), aki a védekezést személyesen vezeti.

A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető-helyettes, a szakaszvédelem-vezető és a szakcsoportok segítik. Minden a védekezési feladatok végrehajtását érintő intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve az információk, adatok hozzá érkeznek. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások, tájékoztatások kiadója, a feladatok végrehajtásának számon kérője. A védelemvezető értékeli a beérkezett információkat és meghatározza a védekezés módját.

BELVÍZ HELYZET SORÁN ÉRTESÍTENDŐ SZEMÉLYEK

Faa Béla
Polgármester

79/456-322

Kovács Ernő

Védelmi bizottság elnöke 76/513-713

Szabó Balázs

ADUVIZIG szakaszmérnök 30/308-0391

Schoblocher István

Bácskai-Margittaszigeti VGT. igazgató 79/322-177

Kocsis Iászló

Tűzoltóparancsnok 79/424-944

Óbéri Attila

Tűzoltóparancsnok-helyettes 79/424-944

VÉDELEMVEZETŐ, VÉDELEMVEZETŐ-HELYETTES

I. fokú készülségnél	Telefonon, vagy személyesen riasztja a helyettesét, illetve a szakcsoportok vezetőit. Gondoskodik a 12 órás nappali őrszolgálat megszervezéséről
II. fokú készülségnél	Megszervezi a 24 órás éjjel-nappali figyelőszolgálatot.
III. fokú készülségnél	Intézkedik a beavatkozási szakaszokra meghatározott feladatok végrehajtására.

A védekezés műszaki feladatai: az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában - a védőműveken vagy azok mentén - a védőművek védő- és működőképességének megőrzése.

A védekezés államigazgatási feladatai: a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyonbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok

A védelemvezető akadályoztatása (pihenőidő töltése, betegség, távollét, stb.) esetén az általa kijelölt védelemvezető-helyettes helyettesíti.

SZAKASZVÉDELEM-VEZETŐ**Feladata:**

- A védelemvezető által meghatározott védelmi szakaszon, vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítója és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakaszhoz beosztott és kinevezett dolgozói bevonásával szervezi és vezényli.
- A védekezés alatt minden nap 06.00-ig jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, a felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.
- Irányítja és megszervezi az őrsemélyzet munkáját.
- Ha a vízviszatartó depónia átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, javaslatot tesz a védelemvezetőnek (polgármesternek) a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére.

MŰSZAKI ÜGYELET**Feladata:**

- Az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőktől a napi jelentéshez szükséges adatok begyűjtése. A védelemvezető utasítására vezeti a védelmi naplót.
- A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének.
- Katasztrófa-riasztás jelzésének vétele, folyamatos továbbítása a védelemvezetőnek,
- Meteorológiai adatok vétele, nyilvántartása,
- Kapcsolattartás a védekezésben résztvevő szervezetekkel, sajtóval
- Feladata a lakosság tájékoztatása, szükség esetén riasztása, a polgári védelmi szervezet állományának riasztása, a riasztásra szolgáló technikai eszközök és berendezések működtetése, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, polgári védelmi szervezet, az irányító és együttműködő szervek, szervezetek közötti kommunikáció biztosítása, az informatikai és kommunikációs eszközök üzemeltetése, a vezetés infokommunikációs feltételeinek biztosítása, a katasztrófa-elhárítási feladatok során igénybe vett kormányzati célú hálózatok üzemeltetőjével való kapcsolattartás.

Iroda szakcsoport**Feladatai:**

- Célszerűségi szempontok szerint a jegyző látja el.
- A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

LOGISZTIKAI SZAKCSOPORT**Feladata:**

- Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk gépkezelők, szerelők biztosításáról.
- Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását.
- Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszerzését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad 06.00-kor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszám adatairól.
- Segíti a szakaszvédelem vezető munkáját, kapcsolatot tart az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőkkel és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel.

ELHELYEZÉSI ÉS ÉLELMISZER ELLÁTÓ SZAKCSOPORT**Feladatai:**

- Az összesített napi jelentések és az Irodai szakcsoport nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, ételmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását.

Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról

Erőforrások biztosítása:

A fővezetők folyamatos bejárásával felügyelni kell a városrészekként „öblözetekként” és ha kell kézi erővel segíteni a vízkormányzást. Ezt csak is kiépített riadólánc megszervezésével lehet megfelelően felügyelni. A munkákat végző csapatokat úgy kell összeállítani, hogy minimum egy fő rendelkezzen mobil telefonnal.

Belterületen a biztosítandó minimum létszám összesen: 2 fő.

Külterületen a biztosítandó minimum létszám összesen: 2 fő.

Kárelhárításhoz szükséges eszközök, anyagok**Anyagbiztosítás:**

- gerenda, deszka, palló, kötöződrót, jutazsák, homok, földanyag, téglá, műanyag fólia, szádlemez, terméskő, üzemanyag.

A záráshoz szükséges és egyébként a kereskedelemben beszerezhető anyagokat nem célszerű tárolni, hanem a mindenkori beszerzési lehetőségeket kell felmérni, aktualizálni. A kereskedelemben nem, vagy nagytételben nehezen beszerezhető védelmi anyagokból (pl: homokzsák) készletezni kell.

Az anyagkészletezés és biztosítás kérdése a gazdasági lehetőségek függvényében a mindenkori helyzetnek megfelelően értékelendő. A főbb anyagok és eszközök, amelyek az előzetes felmérések alapján a védett területen különböző ipari és kereskedelmi egységeknél megtalálható.

Eszközbiztosítás:

A vízkár-elhárítási feladat ellátása során az anyagok beépítésére különböző védő eszközök és szerszámok használatára kerül sor. A kisebb kézi szerszámok általában a lakosságnál, illetve a kereskedelemben feltalálhatóak és beszerezhetőek. Ezek az eszközök és szerszámok a lenti táblázatban szerepelnek. Esetleges rongálódás esetén ezekből az eszközökből minimális többlet készletezést javasolunk.

Védelmi eszközök táblázata az adatszolgáltatás alapján:

ásó	15 db
lapát	15 db
szivattyú	1 db
tömlő	25 fm
zsák	- db

Munkagépek és szállító járművek biztosítása:

A védekezést hatékonyan elősegítik a munkagépek és a közúti szállító járművek. Ezek a gépek és járművek jellegében földmunkagépek, illetve az építőiparban használatos gépjárművek. Számuk, nagyságrendjük a lenti táblázat tartalmazza. Szükséges, hogy a védelmi előkészítési munka során ezeket a gépeket és eszközöket a védekezés számára előzetesen lebiztosítsuk.

Kimutatás az igénybe vehető szivattyúról

1 db nagyteljesítményű szivattyú 25 méter tömlővel

Tehergépjármű

Saját tehergépkesi nem áll rendelkezésre.

Személyszállító gépjárművek

2 db személygépesi áll rendelkezésre.

Összefoglalva:

A sikeres védelem ellátása a védművek általános és folyamatos fenntartása mellett képzelhető el. A sikeres védekezés másik alapfeltétele a védelmi szervezet felépítése, a védekezéshez szükséges védekező létszám, anyag és eszköz, valamint gépek biztosítása, azok nyilvántartása, mozgósítása és a védelem megfelelő szintű szakmai irányítása.

4.3. A védekezés megszűnését követő főbb feladatok

- A védekezés során kialakított ideiglenes védművek felmérése, dokumentálása, átvezetése a védelmi tervbe
- Állandó vagy megmaradó védvonalak felülvizsgálata és helyreállítása
- Az ideiglenes védművek visszabontása (homokzsákürítés, ártalmatlanítás, deponálás stb.)
- Védelmi eszközök, felszerelések karbantartása, raktározása, az induló készlet visszapótlása
- Védekezési költségek elszámolása
- Összefoglaló jelentés készítése
- Védekezési tapasztalatok kiértékelése, fejlesztési igények megfogalmazása
- A vízkár-elhárítási terv aktualizálása (tetőző vízszintek, beavatkozási helyek, előntési határvonalak, eszköz anyag igény-korrekció stb.)

5. VÉDEKEZÉSI IDŐSZAKON KÍVÜLI FELADATOK

5.1. Felkészülés a védekezésre, preventív beavatkozások

A sikeres védekezés elsőrendű feltétele a védművek kiépítése, fejlesztése, védképes állapotban való fenntartása, tehát a preventív védekezés!

Lényeges, hogy az ismert védekezésre alkalmas helyszíneken meg kell előzni a beavatkozások ellehetetlenülését. A rendezési tervben biztosítani kell az ideiglenes védművek, árapasztók, felvonulási utak stb. nyomvonalán a beépítési tilalmat.

Az önkormányzat képviselőtestülete hivatott döntést hozni – ismerve a település vízkár problémáit – a szükséges vízrendezési beruházásokról, ehhez biztosítani a pénzügyi-gazdasági alapot, gondoskodni az elkészült művek fenntartásáról. Helyes építési műszaki követelményeket kell rendelni a területhasználatokhoz és településrendezési tervekben a megfelelő övezeti besorolást kell megadni.

A preventív védekezés keretében a nagyvízi mederkezelési tervben megfogalmazott intézkedéseket is figyelembe kell venni.

5.2. A védképes állapot fenntartása

A felkészülés időszakában a már meglévő belterületi vízelvezető műveken az éves rendszeres fenntartással biztosítani kell a kiépítési vízhozam kiöntésmentes levezetését. A medrekből el kell távolítani a lefolyást gátló növényzetet (fákat, cserjéket, vizinövényzetet), az uszadékot, belekerült hulladékot. Csatornákon általában 3-5 évenként, vízfolyásokon 15-20 évenként – a feliszapolódástól függően – a nagyobb károk megelőzésére rendszeresen gondoskodni kell a medrek ismételt kotrásáról, és szükség szerint a burkolatok, műtárgyak, mederrézsűk hibáinak kijavításáról.

Az önkormányzati védelmi létesítmények, védelmi gépek, eszközök állapotát minden évben legalább egyszer – ősszel – ellenőrizni szükséges, és a megállapított hiányosságokat sürgősen meg kell szüntetni. Az ellenőrzés során célszerű a belterülettel határos külterületeken bekövetkezett változásokat is figyelemmel kísérni (művelési ág változás, erdőirtás stb.), a mélyfekvésű, beépített területek talajvízszint változását feltárni. Javasolt a szomszédos Önkormányzatok, az illetékes Vízügyi Igazgatóság képviselőjének és egyéb érintetteknek a meghívása is az ellenőrző bejárásokra. A bejárásról jegyzőkönyvet kell felvenni, a szükséges intézkedésekre a felelősök megjelölésével „Intézkedési tervet” kell készíteni.

A helyi vízkár-elhárítási feladatok zavartalan ellátása érdekében a védekezést megelőző felkészülési időszakban kell elkészíteni a védelmi terv felülvizsgálatát és aktualizálását.

Az állandó védműveken a tervezett karbantartási feladatok elvégzése, a létesítmények jó karban tartása, a megmaradó ideiglenes védművek/depóniák védképes állapotának megőrzése a védelmi eszközök, gépek (pl. szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök stb.) anyagok, karbantartása szükséges.

5.3. A védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztések

A tervben javaslatot kell adni a védettség növelése érdekében elvégzendő fejlesztésekre az alábbiak figyelembe vételével:

- Árvízvédelmi létesítmények vonatkozásában és a területhasználatok tervezése kapcsán a Vízügytő-gazdálkodási Terv, az Árvízi Kockázat-kezelési Terv és a Nagyvízi Meder Kezelési Terv előírásainak figyelembe vétele szükséges
- Védelmi eszközök, anyagok beszerzése
- Vízkár-elhárítási gyakorlatok szervezése
- A vízkár-elhárítási tervek folyamatos aktualizálása, védekezési tapasztalatokkal való továbbfejlesztése
- Védelmi létesítmények fejlesztésének tervezése és megvalósítása

Értékelések, intézkedések:

A jelenlegi csatornahálózat belvízelvezető képességének szinten tartására, javítására szolgáló szükséges intézkedések:

- A nyílt árkok, átereszek folyamatos tisztítása a csapadékvíz akadálytalan lefolyása érdekében.
- A zárt szelvényű csatornahálózat gépi tisztítása, kamerázása, gépi tisztítás hiányában vannak olyan zárt csatorna szakaszok, ahol az eltömődöttség akár 30-40%-os is lehet mely nagyban, akadályozza a belvíz gyors elvezetését.
- A belvízzel fokozottan veszélyeztetett mély fekvésű területek víztelenítése zárt csatornaszakaszok kiépítésével .

6. FEJLESZTÉSEK:

Az elkövetkező időszakban pályázati források felhasználásával több ütemben kívánja az Önkormányzat a meglévő elvezető rendszert fejleszteni, melyet a 4-es számú rajzon feltüntettünk. Az I ütemre támogatási szerződéssel rendelkezik az Önkormányzat a TOP forrásból.

GARA

Vízkár-elhárítási terv

Mellékletek

Tervszám: 11/2018

2018. november

Jóváhagyó: ADUVIZIG

Készítette:

TISZAQUA Kft.

6721. Szeged Szilágyi u. 2. I.em.111.

8 SZÖVEGES, TÁBLÁZATOS MELLÉKLETEK

Melléklet száma	Melléklet címe
M-1	Védekezési készültségi fokozat elrendelő határozat
M-2	Védekezési készültségi fokozat megszüntető határozat
M-3	Napi jelentés
M-4	A vízkárelhárítás során foglalkoztatott létszám nyilvántartása
M-5	A vízkárelhárítás során alkalmazott gépek és berendezések nyilvántartása
M-6	A vízkárelhárítás során felhasznált anyagok nyilvántartása
M-7	Összefoglaló jelentés
M-8	Jegyzőkönyv az éves felülvizsgálathoz

9 SEGÉDLETEK

Segédlet száma	Segédlet címe
S-01	Az állami vízkárelhárítás irányítás rendszere és a résztvevők elérhetőségei
S-02	Az önkormányzati védelmi szervezeti beosztás
S-03	Települési vízkár-elhárítási szervezet felépítése
S-04	A vízkárelhárításhoz igénybe vehető erőforrások adatai és beszerzési lehetőségei
S-05	A védelmi napló vezetésének általános szabályai
S-06	Ellenőrző lista a védelemvezető részére
S-07	Vízrajzi adatszolgáltatók elérhetőségei
S-08	Szakmai tanácsadók névjegyzéke
S-09	Infrastruktúra-üzemeltetők elérhetőségei
S-10	A vízkárelhárítással összefüggő jogszabályok jegyzéke
S-11	A vízkárelhárítással összefüggő fogalom-meghatározások
S-12	Tervjegyzék
S-13	Tájékoztató a figyelőszolgálatot ellátó örök részére

10 RAJZMELLÉKLETEK

1. Átnézeti helyszínrajz	M=1:25 000
2. Vízyűjtő területek helyszínrajza befogadókkal, meglévő belvízelvezető csatornák elvezetési irányjaival	M=1:10 000
3. Megközelítő utak, depók helyei, védendő objektumok, központ, raktár és kritikus pontok	M=1:10 000
4. Fejlesztési területek	M=1:10 000

M-1 melléklet

VÉDEKEZÉSI KÉSZÜLTSÉGI FOKOZAT ELRENDELŐ HATÁROZAT

[...] településen jelenleg **I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár készülség áll fenn.**

[...] településen jelenleg **nem áll fenn vízkár-elhárítási készülség.**

Az elmúlt napok hidrometeorológiai viszonyaira és a kialakult helyzetre való tekintettel
2000.00.00. 00.00-tól

I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár védekezési készülséget rendelek el

[...] TELEPÜLÉS [...] részére/egészére

a vizek kártétel elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet 13.§
(1) bekezdése szerinti jogkörömben eljárva.

A védekezés ideje alatt az Ügyeleti Szolgálat a Polgármesteri Hivatalban működik.

Címe: [...]

A védelemvezető [...].

[...] számú mobiltelefonon és [...] email címen érhető el 0-24 óra között.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában hoztam meg.

[...], 2000.00.00.

.....
[...]

védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:

- Területileg Illetékes Vízügyi Igazgatóság
- Területileg Illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Lakosság

MEGSZÜNTETŐ HATÁROZAT

A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26 Korm. rendelet 13.§(1) bekezdése szerint jogkörömben eljárva a [...] település közigazgatási területére vonatkozóan a 2000.00.00. 00.00-tól érvényben lévő **I. / II. / III. fokú árvíz / belvíz / helyi vízkár védekezési** készültséget 2000.00.00. 00.00-tól

MEGSZÜNTETEM

A megszüntetés indokai:

A vízszint csökkenésére, a kedvezően alakuló hidrológiai helyzetre való tekintettel a védekezési készültség fenntartása nem indokolt.

Ezen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, ezért ezen határozatot egyszerűsített formában hoztam meg.

[...], 2000.00.00.

.....

[...]

védelemvezető

A határozatról értesítést kapnak:

- Területileg Illetékes Vízügyi Igazgatóság
- Területileg Illetékes Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- ☐ Lakosság

M-3 melléklet

NAPI JELENTÉS

Védekező szervezet	[...]
Tárgynap	2000.00.00.
Vízkárelhárítás	Árvíz/belvíz/helyi vízkár

I. VÉDELMI HELYZET

Elrendelt készültségi fokozat	I/II/III
Elrendelés kezdete	2000.00.00. 00.00

II. VÉDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

- Hidrometeorológia jellemzők
- Védelmi szakasz jellemzése
- A védelmi szakaszon végzett tevékenységek
- Elöntött terület nagysága, veszélyeztetett közigazgatási terület

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALKOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			Összesen
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen				

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó	Személyautó		Vízi jármű	Szivattyú (db)
Földmunkagép			(db)	
(db) (db)	(db)			

Egyéb gépek és berendezések:

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m ³	Fólia m ²	Fáklya db	Üzemanyag L
--------------	----------------------	----------------------	-----------	-------------

Karó db	Palló m ²	Szűrőszövet m ²	Terméskő m ³	Kavics m ³
---------	----------------------	----------------------------	-------------------------	-----------------------

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK

☐ Észlelt jelenség helye, észlelés időpontja

V. BEAVATKOZÁSOK

- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény stb.)
- Szivattyú üzemeltetésre vonatkozó adatok (kapacitás, átemelt vízmennyiségek, vízállások, befogadók)

VI. KÖLTSÉGEK

☐ A védekezés napi becsült költsége (Ft)

[...]

VII. EGYEBEK

védelemvezető

[...], 2000. 00. 00.

Sorszám	Dátum	Név	Beosztás	Szolgálati hely	Igazolt munkaóra	Igazoló (név, aláírás)
---------	-------	-----	----------	-----------------	------------------	------------------------

M-5 melléklet

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK NYILVÁNTARTÁSA

Sorszám	Az igénybevétel ideje (dátum-idő, től-ig)	Azonosító (nyilvántartási szám, gyári szám, rendszer)	Az igénybevétel jogcíme	Az igénybevétel helyszíne	Leigazolt használat (óra, km, stb.)	Igazoló (név, aláírás)
---------	---	--	----------------------------	------------------------------	--	------------------------------

Sorszám	A felhasznált anyag	Mennyisége	M.e. (db, m ³)	A felhasználás helye	A felhasználás ideje (dátum, idő)	Igazoló (név, aláírás)

M-7 melléklet

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Védekező szervezet	[...]
Időtartam	2000.00.00.- 2014.00.00.
Vízkárelhárítás	Árvíz/belvíz/helyi vízkár

I. KÉSZÜLTSEGI ADATOK

Elrendelt készülségi fokozatok	I/II/III
Elrendelés időtartama, kronológiája	2000.00.00. 00.00

II. VÍZKÁRELHÁRÍTÁSI TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA

- Hidrometeorológiai helyzetkép értékelése, tapasztalatok
- Jellemző vízállások, esemény lefolyása
- Tetőző vízállások és vízszintrögzítés eredményeinek összefoglalása (ha volt)
- Felkészülés rövid leírása
- Védekezési munkák időrendben
- Veszélyeztetett közigazgatási terület, elöntött terület nagysága
- Mentési-kiürítési munkák
- Védművekben és létesítményekben keletkezett károk, helyreállítási igények

III. IGÉNYBE VETT ERŐFORRÁSOK (összesen)

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FOGLALKOZTATOTT LÉTSZÁM

Erőforrás	Létszám			
	Műszaki	Fizikai	Egyéb	Összesen
Saját erő				
Külső forrás				
Összesen				

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN ALKALMAZOTT GÉPEK ÉS BERENDEZÉSEK

Teherautó (db)	Személyautó (db)	Földmunkagép (db)	Vízi jármű (db)	Szivattyú (db)
-------------------	---------------------	----------------------	--------------------	----------------

Egyéb gépek és berendezések:

Összefoglaló jelentés

A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS SORÁN FELHASZNÁLT ANYAGOK

Homokzsák db	Homok m ³	Fólia m ¹	Fáklya db	Üzemanyag L
Karó db	Palló m ²	Szűrőszövet m ²	Terméskő m ³	Kavics m ³

Egyéb anyagok:

IV. JELENSÉGEK ÉS BEAVATKOZÁSOK

- Észlelt jelenség helye, észlelés időtartama, fejlődéstörténete
- Elvégzett beavatkozások (helyszín, típus, eredmény stb.)
- Szivattyúzási munkák bemutatása
- Belvízzel/fakadóvízzel/szivárgó vízzel elöntött területek térképi lehatárolása

V. KÖLTSÉGEK

- A védekezés becsült költsége (Ft)

VI. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

- Esemény értékelése, jelenségek és beavatkozások
- Ideiglenes és állandó védművek értékelése, védelmi szakasz összefoglaló jellemzése
- Kommunikáció a készütség során
- Társszervezetekkel történő együttműködés során szerzett tapasztalatok, javaslatok
- Védekezési tapasztalatok, levont következtetések
- Fejlesztési javaslatok

[...], 2000. 00. 00.

.....

[

védelemvezető

JEGYZŐKÖNYV A TELEPÜLÉS

VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI VÉDKÉPESSÉGÉNEK ÉVES FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ

Tárgy: [...] település Önkormányzata vízkár-elhárítási védképességének 2000. évi felülvizsgálata.

Jelen vannak:

Ssz.	Név/ Aláírás	Szervezet/ Cím	Beosztás/ telefonszám

I. TELEPÜLÉSI VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI TERV

Vízkár-elhárítási terv legutóbbi aktualizálásának időpontja

Települési vízkár-elhárítási szervezeti beosztás aktualizálásának időpontja

Szöveges értékelés:

.....

.....

.....

II. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ CSAPADÉKVÍZ ELVEZETŐ LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA

Csapadékvíz elvezető létesítmények						
	Hossz (m)	Állapota (jó, megfelelő, felújítandó, változó)	Kaszáltság (%)	Feliszapoló- dottság (től-ig) (cm)	Db/ térfogat	Kiépített -ség* (%)
Zárt csatorna (nem átereszt):			-		-	
Nyílt hagyományos lapburkolattal rendelkező csatorna			-		-	
Nyílt, korszerű előregyártott beton vagy vasbeton elemmel burkolt csatorna:						-
Nyílt földmedrű csatorna:					-	
Folyóka:			-		-	
Szikkasztó árok:		-			-	
Csatorna mindösszesen:			-	-	-	
Záportározó:	-		-			
Szivattyúállás:	-		-	-		-

* Kiépítettség = (meglévő vízelvezető létesítmények hossza / szükséges vízelvezető létesítmények hossza) * 100

Szöveges értékelés:

.....

.....

.....

.....

III. ÖNKORMÁNYZATI KEZELÉSBEN LÉVŐ VÉDELMI LÉTESÍTMÉNYEK ÁLLAPOTA

Önkormányzat kezelésében lévő, bel- és külterületen található védelmi művek, műtárgyak:

Töltés (depónia) hossza (km)

Töltések kaszálttsága a hossz %-ában

Kaszálások száma (alkalom)

Műtárgyak állapota (jó, rossz, megfelelő, felújítandó)

Szöveges értékelés:

IV. VÉDELMI ANYAGOK, ESZKÖZÖK, FELSZERELÉSEK, GÉPEK

Ssz.	Védelmi anyag megnevezése	M.e.	Mennyiség	Állapot
1.	Homokzsák	db		
2.	Homok	m ³		
3.	Fólia	m ²		
4.				

Ssz.	Védelmi eszköz megnevezése	M.e.	Mennyiség	Állapot
1.	Lapát	db		
2.	Talicska	db		

3.

4.

V. A VÉDKÉPESSÉG HIÁNYOSSÁGAINAK MEGSZÜNTETÉSE

A védképesség helyreállítása/hiányossága érdekében elvégzett/hátralévő feladatok:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

VI. FEJLESZTÉSI JAVASLATOK

A védképesség növelése érdekében szükséges javaslatok:

.....

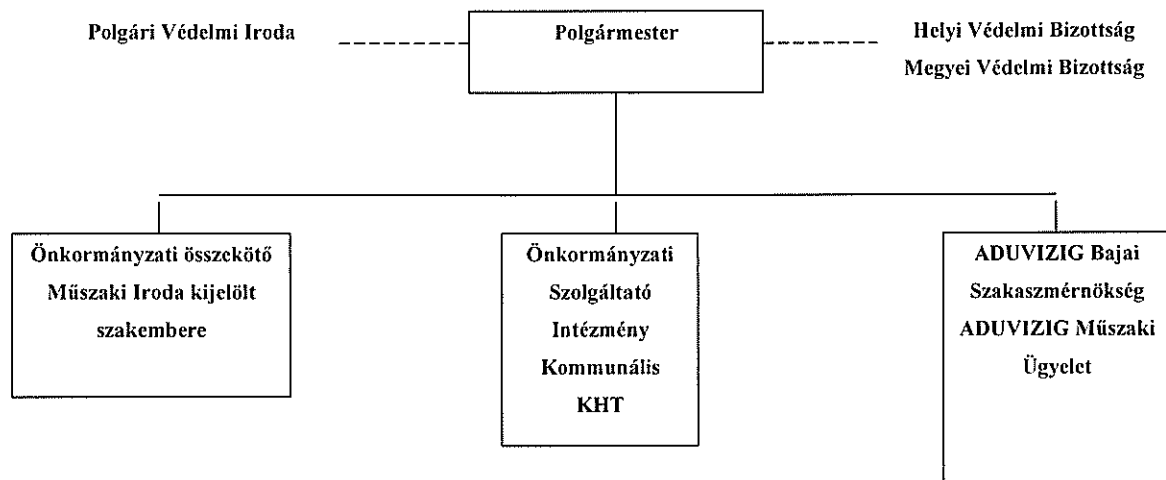
.....

.....

.....

.....

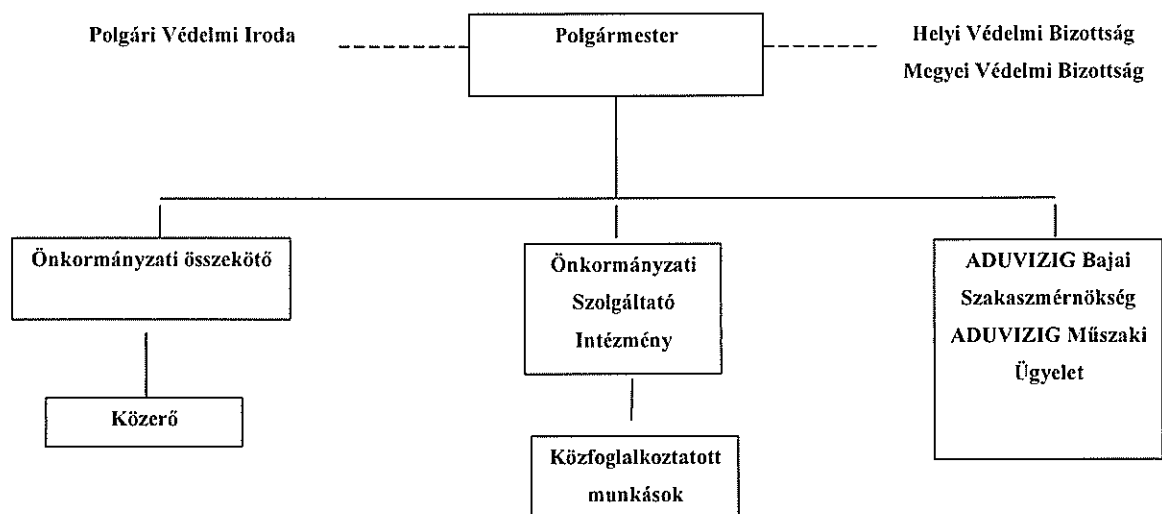
.....

**A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERE
BELVÍZVESZÉLY ESETÉN A RIASZTÁS RENDSZERE****I -es fokozat**

Megjegyzés: A szaggatott vonallal jelzett szervek felé tájékoztatási kötelezettség.

BELVÍZVESZÉLY ESETÉN A RIASZTÁS RENDSZERE

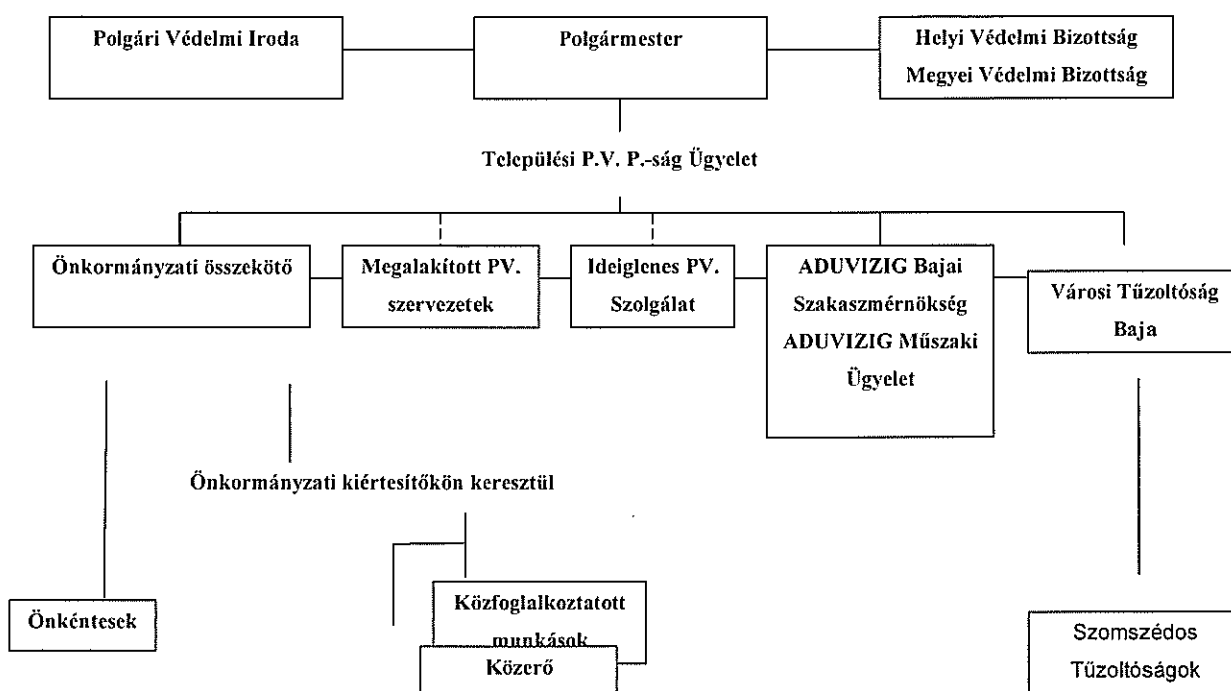
II -es fokozat

Megjegyzés: A szaggatott vonallal jelzett szervek felé tájékoztatási kötelezettség.

BELVÍZVESZÉLY ESETÉN A RIASZTÁS RENDSZERE

III -as fokozat

Megjegyzés: A szaggatott vonallal jelzett szervek felé tájékoztatási kötelezettség, a II. fok elrendelésekor a polgármester felállítja a Települési Polgári Védelmi parancsnokságot és annak Ügyeletét.

**A VÍZKÁRELHÁRÍTÁS IRÁNYÍTÁSI RENDSZERÉBEN
RÉSZVEVŐK ELÉRHETŐSÉGEI****Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság vízkár-elhárítási szervezeti felépítése,
elérhetőségei****Védelemvezető**

Név **Telkes Róbert**
Telefonszám 79/326-450
E-mail cím titkarsag@aduvizig.hu
Székhely 6500. Baja, Széchenyi u 2/c.

Védelemvezető-helyettes

Név **Mándity Milán**
Telefonszám 79/323-340
E-mail cím mandity.milan@aduvizig.hu
Székhely 6500. Baja, Széchenyi u 2/c.

Szakaszvédelem-vezető

Név **Szabó Balázs**
Telefonszám 30/3080391
E-mail cím szabo.balazs@aduvizig.hu
Székhely 6500. Baja Szeremlei út 80.

Szakaszvédelem-vezető helyettes

Név **Papp Gergely**
Telefonszám 30/594-6803
E-mail cím papp.gergely@aduvizig.hu
Székhely 6500. Baja Szeremlei út 80.

Vízkár-elhárítási Ügyelet

Telefonszám 79/525-100
Fax 79/325-212
Munkaidőn túli tel. 30/943-6281
Székhely 6500. Baja, Széchenyi u 2/c.

Bács-Kiskun Megyei Védelmi Bizottság elérhetőségei**Megyei Védelmi Bizottság elnöke**

Név Kovács Ernő
Telefonszám 76/481-124
E-mail cím bkmvb@bacs.gov.hu
Székhely 6000. Kecskemét, Deák tér 3.

Megyei Védelmi Bizottság katasztrófavédelmi elnökhelyettese

Név Dr. Farkasinszki Lóránt tű. ezredes

Telefonszám 76/481-241

E-mail cím bacs.titkarsag@katved.gov.hu

Székhely 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.

Megyei Védelmi Bizottság honvédelmi elnökhelyettese

Név Murár Zoltán alezredes

Telefonszám 76/481-124

E-mail cím xxxxx@xxxxx.hu

Székhely 6000 Kecskemét, Deák Ferenc tér 3.

Megyei Védelmi Bizottság titkára

Név Mészáros Zoltán tű. alezredes

Telefonszám 76/516-846

E-mail cím meszaros.zoltan@bacs.gov.hu

Székhely 6000. Kecskemét, Deák F. tér 3.

Megyei Védelmi Bizottság titkárhelyettese

Név

Telefonszám

E-mail cím bkmvb@bacs.gov.hu

Székhely

Megyei Védelmi Bizottság titkársága

Telefonszám 79/516-846

E-mail cím bkmvb@bacs.gov.hu

Székhely 6000. Kecskemét, Deák F. tér 3.

Polgári Védelmi Felügyelő

Név **Bereczki Lajos elnök**
Telefonszám 30/621-62-38
E-mail cím | csongrad.titkarsag@katved.gov.hu
Székhely

Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Hódmezővásárhelyi Hivatásos Tűzoltóparancsnokság (HTP)
elérhetősége

Tűzoltó Parancsnok

Név **Kocsis László tü. százados**
Telefonszám 79/424-944
E-mail cím baja.hot@katved.gov.hu
Székhely 6500 Baja, Tóth Kálmán u. 25.

Katasztrófavédelmi megbízott

Név **Mohácsi István**
Telefonszám 79/424-944
E-mail cím | istvan.mohacsi@katved.gov.hu
Székhely 6500 Baja Tóth Kálmán u. 25.

Ügyelet

Telefonszám 112
E-mail cím
Székhely

A Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója által a településre kijelölt katasztrófavédelmi helyszíni műveletirányító

Helyszíni műveleti irányító 1.

Név
Telefonszám

Helyszíni műveleti irányító 2.

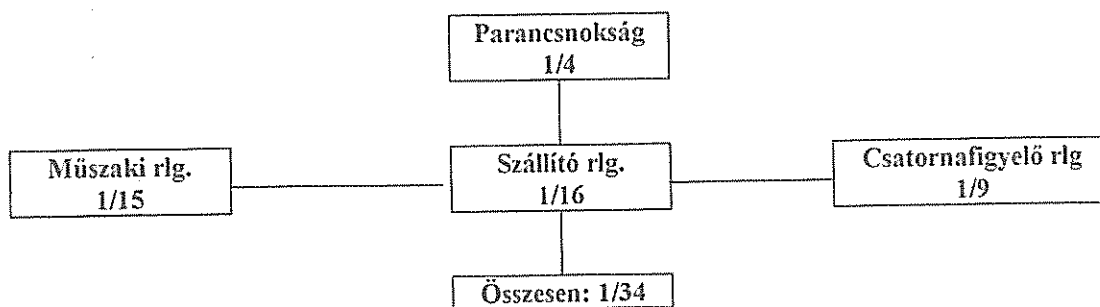
Név
Telefonszám

S-02 segédlet

AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETI BEOSZTÁS

Ssz.	Név	Cím	Elérhetőség	Beosztás	Szolgálati hely	Irányító személy
1.	Faa Béla	6522 Gara, Kossuth L. u. 67.	70/337-5471	polgármester	Polgármesteri hivatal	
2.	Hódosné dr. Süke Amália	6500 Baja, Aligvárdi u. 24.	70/333-6183	jegyző	Polgármesteri hivatal	
3.	Fekete Ferenc	6522 Gara, Petőfi S. u. 49.	70/223-4656	műszaki ügyintéző	Polgármesteri hivatal	
	Hódosné dr. Süke Amália	Gara, Kossuth Lajosa u. 62.	79/456-322	jegyző	Polgármesteri hivatal	polgármester

S-03 segédlet

TELEPÜLÉSI VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE**Belvízvédelmi csoport**
A PV javaslata alapján

AZ ÖNKORMÁNYZATI VÉDELMI SZERVEZETBEN RÉSZTVEVŐK ÉS FELADATAIK

A védekezés felelős vezetője a település polgármestere - mint védelemvezető - vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető-helyettes), aki a védekezést személyesen vezeti.

A védelemvezető munkájában a védelemvezető-helyettes, a szakaszvédelem-vezető és a szakcsoportok segítik. Minden a védekezési feladatok végrehajtását érintő intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve az információk, adatok hozzá érkeznek. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások, tájékoztatások kiadója, a feladatok végrehajtásának számon kérője. A védelemvezető értékeli a beérkezett információkat és meghatározza a védekezés módját.

Kapcsolódó segédlet: „S-06 ELLENŐRZŐ LISTA A VÉDELEMVEZETŐ RÉSZÉRE”

BELVÍZ HELYZET SORÁN ÉRTESÍTENDŐ SZEMÉLYEK

Faa Béla

Polgármester 79/456-322

Kovács Ernő

Védelmi bizottság elnöke 76/513-713

Szabó Balázs

ADUVIZIG szakaszmérnök 30/308-0391

Schoblocher István

Bácskai-Margittaszigeti VGT. igazgató 79/322-177

Kocsis Iászló

Tűzoltóparancsnok 79/424-944

Óbéri Attila

Tűzoltóparancsnok-helyettes 79/424-944

VÉDELEMVEZETŐ, VÉDELEMVEZETŐ-HELYETTES

I. fokú készülségnél	Telefonon, vagy személyesen riasztja a helyettesét, illetve a szakcsoportok vezetőit. Gondoskodik a 12 órás nappali őrszolgálat megszervezéséről
II. fokú készülségnél	Megszervezi a 24 órás éjjel-nappali figyelőszolgálatot.
III. fokú készülségnél	Intézkedik a beavatkozási szakaszokra meghatározott feladatok végrehajtására.

A védekezés műszaki feladatai: az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában - a védőműveken vagy azok mentén - a védőművek védő- és működőképességének megőrzése.

A védekezés államigazgatási feladatai: a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyonbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok

A védelemvezetőt akadályoztatása (pihenőidő töltése, betegség, távollét, stb.) esetén az általa kijelölt védelemvezető-helyettes helyettesíti.

2. SZAKASZVÉDELEM-VEZETŐ

Feladata:

- A védelemvezető által meghatározott védelmi szakaszon, vagy területen dolgozik. A védekezés helyi irányítója és felelős vezetője, aki a védekezés műszaki feladatait a védelmi szakaszhoz beosztott és kinevezett dolgozói bevonásával szervezi és vezényli.
- A védekezés alatt minden nap 06.00-ig jelentést ad a település műszaki ügyeletének a végzett munkáról, a felhasznált anyagokról, létszámról, gépekről, eseményekről.
- Irányítja és megszervezi az őrszemélyzet munkáját.
- Ha a vízviisszatartó depónia átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, javaslatot tesz a védelemvezetőnek (polgármesternek) a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére.

3. MŰSZAKI ÜGYELET

Feladata:

- Az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőktől a napi jelentéshez szükséges adatok begyűjtése. A védelemvezető utasítására vezeti a védelmi naplót.
 - A védekezéssel kapcsolatos tájékoztatók és helyzetjelentések összeállítása és továbbítása a VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének.
 - Katasztrófa-riasztás jelzésének vétele, folyamatos továbbítása a védelemvezetőnek,
 - Meteorológiai adatok vétele, nyilvántartása,
 - Kapcsolattartás a védekezésben résztvevő szervezetekkel, sajtóval
 - Feladata a lakosság tájékoztatása, szükség esetén riasztása, a polgári védelmi szervezet állományának riasztása, a riasztásra szolgáló technikai eszközök és berendezések működtetése, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek, polgári védelmi szervezet, az irányító és együttműködő szervek, szervezetek közötti kommunikáció biztosítása, az informatikai és kommunikációs eszközök üzemeltetése, a vezetés infokommunikációs feltételeinek biztosítása, a katasztrófa-elhárítási feladatok során igénybe vett kormányzati célú hálózatok üzemeltetőjével való kapcsolattartás.
-

Műszaki ügyelet

Címe : Gara Polgármesteri Hivatal
Telefonszáma 79/456-322
Fax
Mobil telefonszáma
E-mail címe Gara, Kossuth Lajos u. 62.

4. Iroda szakcsoport**Feladatai:**

- Célszerűségi szempontok szerint a jegyző látja el.
- A napi jelentések alapján nyilvántartja a védekezésben résztvevő dolgozókat. Ellenőrzi a munkavédelmi, balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályok betartását. A védekezési elszámolásokat begyűjti, ellenőrzi, és a kifizetésekről gondoskodik. Napi jelentést ad 18 óráig az ügyeletnek a védekezésben résztvevő irodai létszámról.

5. LOGISZTIKAI SZAKCSOPORT**Feladatai:**

- Gondoskodik a védekezéshez igényelt gépek, járművek, szivattyúk gépkezelők, szerelők biztosításáról.
- Megszervezi a gépek, berendezések zavartalan üzemelését és hibaelhárítását.
- Intézi a védekezéshez szükséges anyagok beszervezését és kiszállítását, nyilvántartja a felhasznált anyagokat, gépek üzemórát. Minden nap jelentést ad 06.00-kor a település műszaki ügyeletének a felhasznált anyagokról, gépekről, igénybe vett létszámadatairól.
- Segíti a szakaszvédelem vezető munkáját, kapcsolatot tart az önkormányzati védelmi szervezetben résztvevőkkel és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel.

6. ELHELYEZÉSI ÉS ÉLELMISZER ELLÁTÓ SZAKCSOPORT**Feladatai:**

- Az összesített napi jelentések és az Irodai szakcsoport nyilvántartásai alapján megszervezi a védekezésben résztvevők ellátását, ételmezését, munka és védőruházattal való ellátását. Intézi és szervezi a kitelepített lakosok és az érkező idegen beavatkozó erők elhelyezését, ellátását.
 - Naponta 18 óráig a műszaki ügyeletnek jelentést kell adnia az elhelyezettek és az ellátottak létszámáról, a felhasznált anyagokról.
-

**A VÍZKÁRELHÁRÍTÁSHOZ IGÉNYBE VEHETŐ ERŐFORRÁSOK
ADATAI ÉS BESZERZÉSI LEHETŐSÉGEI****I. Anyagok (homok, homokzsák, mezőgazdasági fólia, stb.)**

Anyag	Mennyiség	Beszerezési hely	Címe	Tel/Fax/Mobil	Email	Megjegyzés
-------	-----------	------------------	------	---------------	-------	------------

II. Eszközök (lapát, fáklya, stb.)

Eszköz	Beszerezési hely	Címe	Tel/Fax/Mobil	Email	Megjegyzés
--------	------------------	------	---------------	-------	------------

III. Gépek (szivattyú, áramfejlesztő, stb.)

Gép	Beszerezési hely	Címe	Tel/Fax/Mobil	Email	Megjegyzés
-----	------------------	------	---------------	-------	------------

Kimutatás az igénybe vehető szivattyúkról

IV. Földmunkagépek

Földmunkagép				Tulajdonos		
Megnevezése	Kapacitás (m ³ /óra)	Szerelék	Neve	Címe	Tel/Fax/Mobil	Email

Tchergépjármű

Tulajdonos

[illegible]

Gara vízkár-elhárítási terve

2018.

VI. Személyszállító gépjárművek

Személyszállító gépjármű

Tulajdonos

Megnevezése	Szállítható személyek száma (fő)	Terepjáró igen/nem	Neve	Címe	Tel/Fax/Mobil	Email

A VÉDELMI NAPLÓ VEZETÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A védelmi napló a helyi védekezési tevékenységről készült egyetlen olyan okmány, amely az ellenőrzés, a műszaki-gazdasági elszámolás alapja, ezért feltétlen gondos vezetést kíván.

1. Védelmi napló vezetését a védekezési fokozat elrendelése után azonnal meg kell kezdeni, majd folyamatosan kell vezetni, a megtett intézkedéseket azonnal be kell jegyezni.
2. A naplóbejegyzéseket időrendi sorrendben, a dátum és az idő percnyi pontosságú megjelölésével, a bejegyző aláírásával kell megtenni.
3. Bejelentés esetén rögzíteni kell:
 - a bejelentés időpontját
 - a bejelentő nevét, telefonszámát és későbbi elérési lehetőségét
 - a bejelentés pontos tartalmát
 - a szóban forgó esemény, jelenség helyét □ és ha van a veszélyeztetett javakat
4. Intézkedés esetén rögzíteni kell:
 - az intézkedés időpontját
 - a hívott személy nevét, telefonszámát és későbbi elérésének lehetőségét
 - a lefolytatott beszélgetés tartalmát
 - a kapott vagy adott utasításokat
5. Többek közt naponta bejegyzendő:
 - az elvégzett védekezési munka,
 - a felhasznált anyagok, igénybe vett eszközök mennyisége,
 - a védekezésben résztvevők létszáma,
 - alkalmazott technika,
 - keletkezett károk,
 - az ügyelet átadás-átvétele,
 - a társszervektől kapott, illetve a részükre adott tájékoztatások, intézkedések.
4. A védelmi naplóba csak a védelemvezető és az ügyeleti szolgálat tagjai tehetnek bejegyzést.
5. A védelmi naplót a ügyeleti szolgálat irodájában kell tartani úgy, hogy a védekezés ideje alatt betekintés és bejegyzés céljából bármikor hozzáférhető legyen.
6. A vízkárelhárítás eseményeiről, helyszíneiről célszerű fénykép dokumentációt készíteni a fénykép készítése időpontjának feltüntetésével.
7. Legyen összhangban a vis maior bejelentésekhez kapcsolódó irat dokumentációval.
8. A védelmi naplót számozott oldalakkal folyamatosan kell vezetni, lehetőleg minél gyakrabban digitalizálni szkenneléssel.
9. A naplóba időrendi sorrend szerint be kell ragasztani:
 - faxküldeményeket,
 - E-mail küldeményeket

S-06 segédlet

ELLENŐRZŐ LISTA A VÉDELEMVEZETŐ RÉSZÉRE**A védelemvezető feladatai a védekezésre való felkészülés időszakában** ✓

Figyelemmel kíséri a várható rendkívüli meteorológiai helyzetre kiadott riasztásokat, valamint a VIZIG által készített hidrometeorológiai tájékoztatókat.

A vízvisszatartó depóniák és beavatkozási helyek kaszálása a jelenségek megfigyelhetősége és a beavatkozások végrehajthatósága érdekében

A beavatkozási helyeket, depóniákat megközelítő utak járhatóságának felülvizsgálata

Műtárgyak felülvizsgálata

Védelmi eszközök, anyagok, gépek felülvizsgálata

A kommunikáció módjának megszervezése

A védelmi szervezet értesítése, felkészülés az esetleges védekezésre

Vízkár-elhárítási terv, annak éves felülvizsgálatainak és más felkészülési tervek áttekintése

A védelemvezető feladata a védekezési időszakban ✓

Tájékozódik az előre jelzett tetőző vízszintekről, a várható vízkár eseményekről, és a várható elöntésekről (VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyelete, Katasztrófavédelmi Igazgatóság).

Elrendeli a védekezési készültséget, értesítést küld a releváns intézményeknek, valamint tájékoztatja a lakosságot

A készültség elrendelését követően azonnal intézkedik a védelmi napló vezetéséről

Gondoskodik a védekezéshez szükséges munkaerő mozgósításáról, beosztás készítéséről. Az település vízkár-elhárítási szervezetét mozgósítja.

Gondoskodik a védekezésben résztvevők foglalkoztatásáról, munkájának irányításáról.

A munka megkezdése előtt gondoskodik a védekezésben résztvevők tűz-, munka- és balesetvédelmi oktatása megtartásáról, és dokumentálja azt

Kapcsolatfelvétel környező szomszédos Önkormányzatokkal, szerződött partnerekkel

Kommunikációs csatornák üzembe helyezése, ellenőrzése

Helyi vízállás észlelés megszervezése, esetleg ideiglenes mércék kihelyezése

Felvonulási területek kijelölése és biztosítása

A védelmi helyzet, az előrejelzés alapján módosítja a védekezési készültség fokozatát

Azonnali beavatkozást igénylő problémák elhárításáról intézkedés, például:

- o töltéskoronák és megközelítő utak kátyúzása, utak és rakodóterek hómentesítése
- o műtárgyak elzárószervezeteinek hó- és jégmentesítése, működtetéshez szükséges eszközök kiszállítása (pl. lakatkulcsok)
- o eltömődött, feliszapolódott mederszakaszok soron kívüli tisztítása
- o töltések és műtárgyak környezetének kaszálása szükség szerint jelenségek megfigyelése érdekében

Gondoskodik a lakosság folyamatos tájékoztatásáról

Gondoskodik a védekezés irányító- és őrsemélyzetének megkülönböztető jellel (karszalag, jelvény, kitűző), a járművek, és a földmunkagépek „VÍZKÁRELHÁRÍTÁS” feliratú táblával való ellátásáról

Gondoskodik a védekezéshez szükséges anyag, eszköz, felszerelés és gép szükség szerinti utánpótlásáról

Gondoskodik a védekezési költségek elszámolásához szükséges adatok, elsősorban a védekezésnél dolgozók munkájának, a védekezéshez igénybe vett gépek, felszerelések és anyagok felhasználásának folyamatos nyilvántartásáról

Gondoskodik a vizek lehetséges legkisebb kártétellel történő levezetéséhez szükséges műszaki intézkedés elrendeléséről, végrehajtásáról és ellenőrzéséről

Gondoskodik a mentesített területre betört vizek elszigeteléséről, a víznek a mederbe történő visszavezetéséről és az ezzel összefüggő munkák elvégzéséről

Gondoskodik a védőművek állapotának állandó megfigyeléséről, káros jelenségek esetén a szükséges beavatkozások megtételéről, a műtárgyak jegesedésének megakadályozásáról

Az elrendelt védekezési fokozatban reggel 07.00 óráig napi jelentést készít és küld a

VIZIG Vízkár-elhárítási Ügyeletének

Fényképfelvételekkel (lehetőség szerint az időpont rögzítésével) dokumentálja az esetleges károkat és a védekezési mozzanatokat a beavatkozások helyszínein

A védekezéshez a védelemvezető részére nyújtott segítség igénylése a VIZIG-től (szakértője műszaki szakirányítást végez)

Tartós védekezés esetén gondoskodik legalább tíz naponkénti költségbecslés elkészítéséről és a védekezési költségfedezetének igényléséről

Szükség esetén kezdeményezheti a polgári védelmi szervezet mozgósítását

A vízkárelhárítás feladatait a szomszédos önkormányzatokkal, a VIZIG-el és a Katasztrófavédelmi Kirendeltséggel rendszeres kapcsolatot tartva kell ellátnia

A vízállások leolvastatása, feljegyzése a meglévő vagy ideiglenes vízmércéken, és ezen adatok igény szerinti továbbítása

Ha az elvezetendő vízmennyiség meghaladja a levezető csatornahálózat vízelvezető (emésztő) képességét, a vízelvezetés sorrendiségének megállapítása a mentesítendő területek figyelembevételével

A védekezés befejezésekor a védekezési készültséget megszünteti, a védekezés alatt keletkezett dokumentumokat összegyűjti

A védelemvezető feladata a védekezés megszüntetését követő időszakban

✓

Ha kitelepítés történt a védekezés során, megszervezi a visszatelepítést

Gondoskodik az ideiglenes védművek elbontásáról

Gondoskodik a védekezés után elbontott, és hulladékká váló anyagok besorolás szerinti ártalmatlanításáról. Ennek megítéléséhez - szükség szerint - igénybe veszi a Környezetvédelmi Természetvédelmi Felügyelőség és az ÁNTSZ segítségét

Szükség szerint megszervezi a kármentesítést

Intézkedik a védelmi költségek elszámolásáról

Gondoskodik a védvonalak eredeti állapot szerinti helyreállításáról

Intézkedik a beavatkozási helyek, tetőző vízszintek, előntési határvonalak rögzítéséről (geodézia, fényképfelvétel), valamint dokumentálásáról

Intézkedik a védekezésnél használt eszközök, gépek karbantartásáról

Intézkedik az elhasználódott védelmi anyagoknak az előírt mennyiségre kiegészítéséről

A települési védelmi szervezettel kiértékeli a védekezést, a tapasztalatokat összefoglaló jelentésben összegzi és megküldi a felülvizsgálatra jogosult szerv részére

Gondoskodik a vízkár-elhárítási terv aktualizálásáról (fényképfelvételek, védekezési tapasztalatok, stb.).

Összefoglaló jelentés készítése képviselőtestület felé készültség lezárása után 15 napon belül

Összefoglaló jelentés elfogadtatása képviselőtestülettel és megküldése a VIZIG részére készültség lezárása után 30 napon belül

Összefoglaló jelentés csatolása a védelmi tervcsomaghoz, védekezés dokumentumainak archiválása

Vízrajzi adatszolgáltatók elérhetőségei

S-07 segédlet

VÍZRAJZI ADATSZOLGÁLTATÓK ELÉRHETŐSÉGE (2015. március)

Szervezet	Rendelkezésre álló adatok	Adatok elérhetősége
Alsó-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság	Operatív vízállások és csapadékok (táv mért, illetve észlelt adatok)	www.aduvizig.hu
	Vízmérce alapinformációk	
	Hidrometeorológiai összefoglaló tájékoztató és előrejelzés	www.ativizig.hu
Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ)	Az OMSZ rövid-és középtávú előrejelzései, veszélyességi szintek nyomon követése	http://www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/riasztas/
	Meteorológiai információk országos szinten	http://www.met.hu/idojaras/
Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF)	Operatív vízállások országos szinten, elrendelt készültségi fokozatok nyomon követése, vízmérce alapinformációk	www.vizugy.hu
Országos Vízjelző Szolgálat (OVSZ)	Országos folyók, tavak vízgyűjtőjének meteorológiai előrejelzései és hidrológiai előrejelzései grafikus és táblázatos formában	www.hydroinfo.hu
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság	Rendkívüli események	http://www.katasztrofavedelem.hu/

SZAKMAI TANÁCSADÓK NÉVJEGYZÉKE

Szakmai tanácsadó 1.

Név

Telefonszám

Mobiltelefon szám

E-mail cím

Székhely

Szakmai tanácsadó 2.

Név

Telefonszám

Mobiltelefon szám

E-mail cím

Székhely

Szakmai tanácsadó 3.

Név

Telefonszám

Mobiltelefon szám

E-mail cím

Székhely

S-09 Segédlet

INFRASTRUKTÚRA ÜZEMELTETŐK ELÉRHETŐSÉGEI

1. Közmű üzemeltetők

Szakág	viziközmű
Tevékenység	Vízellátás-szennyvízelvezetés
Szolgáltató neve	Bajavíz Kft.
Szolgáltató rövid neve	Bajavíz Kft.
Központi címe	6500 Baja, Mártonszállási út 81.
Központi telefonszáma	79/426-991
Fax száma	79/426-993
E-mail címe	bajaviz@bajaviz.hu
Illetékes üzemmérnökség	1.
Üzemmérnökségek címe	
Üzemmérnökségek telefonszáma	
Üzemmérnökségek e-mail címe	

2. Hulladékkezelők

Szakág	hulladékgazdálkodás
Tevékenység	
hulladékszállítás	
Szolgáltató neve	Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft.
Szolgáltató rövid neve	FBH-NP KFT.
Központi címe	6521 Vaskút külterület 0551/2 hrsz.
Központi telefonszáma	79/524-821
Fax száma	79/572-052
E-mail címe	fbhnpkft@fbhnpkft.hu

3. Közlekedési infrastruktúra

Szakág	tömegközlekedés
Tevékenység	autobuszközlekedés
Szolgáltató neve	Dél-alföldi Közlekedési Központ Zrt.
Szolgáltató rövid neve	DAKK Zrt.
Központi címe	6000. Kecskemét, Pf.601
Központi telefonszáma	76/484-394
Fax száma	76/496-992
E-mail címe	vezig.titkarsag@dakk.hu

S-10 segédlet

A VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ JOGSZABÁLYOK JEGYZÉKE

ÉRVÉNYES: 2016. október

Tartalomjegyzék

1 Kiemelt jogszabályi vonatkozások.....	1
2 A vízkárelhárításra vonatkozó főbb joganyagok	2
3 Védekezés költségeinek elszámolásával, megtérítésével kapcsolatos joganyagok:	4 4
Kártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok.....	5
4.1 Kártalanítás	5
4.2 Kárenyhítés	6
4.3 Helyreállítás	6
5 Egyéb, nem részletezett jogszabályok listája	7

1 Kiemelt jogszabályi vonatkozások

A 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól joganyag 9. § alapján a Vízügyi Igazgatási szerv (VIZIG) a Vgtv. 16. § (4) bekezdés d) pontja szerinti szakmai irányítási feladatkörében hagyja jóvá a települési vízkár-elhárítási terveket.

A védekezés műszaki feladatainak helyi irányítását a helyi önkormányzati tulajdonban lévő védőműveken ellátja (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 6. §. (1) b) pont):

- az I., II. és III. védekezési készültség tartama alatt a polgármester vagy a polgármester által kijelölt és a VIZIG igazgató által jóváhagyott védelemvezető,
- a rendkívüli védekezési készültség tartama alatt, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a polgármester vagy a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy, □ a veszélyhelyzet időtartama alatt a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter által kijelölt személy.

Az I., II. és III. fokozatú védekezési készültséget a védekezésre kötelezett szervezet vezetője rendeli el, módosítja és szünteti meg. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 13. § (1))

A rendkívüli védekezési készültség elrendeléséről és megszüntetéséről a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter dönt. A katasztrófavédelemről szóló törvényben meghatározott veszélyhelyzeti feltételek fennállása esetén a polgármester a védelmi bizottság útján javaslatot tesz a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek a veszélyhelyzet kihirdetésének kezdeményezésére. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 4. §.)

A védekezési készültségi fokozatokban, a műszaki irányítás feladatainak ellátása során a polgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Helyi Védelmi Bizottság elnöke útján közvetlenül a Megyei Védelmi Bizottság vezetőjének van alárendelve. Rendkívüli védekezési készültség időszakában, ha veszélyhelyzet kihirdetésére nem kerül sor, a polgármester vagy az általa kijelölt védelemvezető a Törzs útján a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszternek van alárendelve. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 16. §.)

Az önkormányzatnak a védekezés szakmai irányítását készültség elrendelésekor meg kell kérni az VIZIG-től. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 16. § (4) d) pontja szerint a vízügyi igazgatási szervnek vízkárelhárítással összefüggő feladata a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása. Az Igazgatóság (VIZIG) ellátja a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízkárelhárítással (árvíz- és belvízvédekezéssel, vízhiány kárelhárítással, valamint a vízminőségi kárelhárítással) összefüggő – külön jogszabályban meghatározott – feladatokat, ebben a körben irányítja a helyi önkormányzatok, valamint a vízitársulatok vízkárelhárítási tevékenységét, ebben a jogkörében eljárva – elrendelt védekezési készültség esetén – a vízkárelhárítási szakmai feladatok tekintetében utasítási jogkörrel rendelkezik. (223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 7.§ (1) ad))

A védekezési készültségi fokozatok elrendeléséről, módosításáról és megszüntetéséről a Polgármester a működési terület szerinti VIZIG ügyeletét, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szervét és a lakosságot haladéktalanul tájékoztatni köteles. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 14. §. b) pont)

Védekezési tevékenységükről a készültség ideje alatt naponta köteles a Polgármester az illetékes VIZIG műszaki ügyeletére tájékoztatást adni. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 18.§.). Lehetőség szerint ezt reggel 7:00 óráig meg kell tenni az megelőző 24 órára. A rendkívüli eseményekről haladéktalanul, az (1) bekezdésben meghatározottak szerint kell

jelentést tenni, illetőleg tájékoztatást adni. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 18.§.)

Ha az árvízvédelmi védvonal átszakadásának veszélye fenyeget, vagy ha az elöntések emberi életet, létesítményeket és javakat veszélyeztetnek, a veszélyeztetett területekről a kitelepítés elrendelésére a Polgármester jogosult. Az ezzel kapcsolatban meghozott döntésről a polgármester soron kívül tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szervet. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 19.§.).

A készütség megszüntetését követő 15 napon belül a védelemvezető (Polgármester) a felülvizsgálatra jogosult szerv részére a védekezésről összefoglaló jelentést köteles készíteni és jóváhagyásra előterjeszteni. (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 20.§.)

A védelemvezető (Polgármester) a készütség megszüntetése után haladéktalanul gondoskodik (232/1996 (XII.26.) Korm. rendelet 20.§.):

- ☐ a védekezéshez használt anyagok, eszközök és felszerelések összegyűjtéséről, kijavításáról és raktározásáról, az elhasználtaknak az előírt mennyiségre való kiegészítéséről;
- ☐ a védekezésben részt vett dolgozók járandóságainak elszámolásáról;
- ☐ más szervektől, valamint az állampolgároktól igénybe vett szolgáltatások, anyagok, eszközök és felszerelések elszámolásáról, illetőleg a meglevők visszaadásáról; ☐ a megrongálódott védőművek helyreállításáról.

2 A vízkárelhárításra vonatkozó főbb joganyagok

☐ A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.)

Tartalmazza a vizekkel és vízi létesítményekkel összefüggő állami és települési önkormányzati feladatokat. Külön rendelkezik a vizek kártételei elleni védelem és védekezés pontos teendőiről, tételesen meghatározva a polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladatait és hatáskörét.

☐ 2003. évi XXVI . törvény az Országos Területrendezési Tervről

A törvény meghatározza az ország egyes térségei terület felhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. Árvízvédelmi szempontból a törvény 24.§-a lényeges, mely kimondja, hogy nagyvízi meder övezete területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

☐ 2009. évi CXLIV. törvény a víztársulatokról

A törvény szabályozza a víztársulatok alapítását, szervezetére, működését, tevékenységi körét, szakmai feladatait, a társulat és tagjai jogait, kötelezettségeit, felelősségét, a társulat gazdálkodását, szervezeti változásainak formáit, továbbá törvényességi felügyeletét.

☐ A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

A törvény szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében

ellátandó helyi önkormányzati feladatok – többek között – különösen: a helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás.

□ **2011. évi CXCVI. törvény a nemzeti vagyonról**

A törvény szabályozza az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonában álló vagyon (a továbbiakban: nemzeti vagyon) megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit, az állam és a helyi önkormányzatok kizárólagos tulajdonának körét, a nemzeti vagyon feletti rendelkezési jog alapvető korlátait és feltételeit, valamint az állam és a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységeit.

A törvény mellékletében szerepel az állam kizárólagos tulajdonában lévő folyók, patakok, mellékágak és azok medre, valamint vizilétesítmények listája.

□ **A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet (Hkr.)**

A rendelet a vízügyi igazgatási szervek, valamint a helyi önkormányzatok jegyzőinek vízgazdálkodási hatósági hatásköréről és a hatósági jogkör gyakorlásának rendjét határozza meg.

□ **A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII.26.) Korm. rendelet (Vhr.)**

A rendelet meghatározza a védekezés országos irányítását, a védekezés műszaki feladatának helyi irányítását, a védelmi bizottság feladatait.

A rendelet a meghatározott fokozatú védekezési készülség elrendeléséről, megszűnéséről, módosításáról, illetve az ehhez szükséges tájékoztatási kötelezettség teljesítéséről is rendelkezik, tartalmazza a védelemvezető feladatait, a védekezés megszüntetését követő intézkedésekkel kapcsolatos rendelkezéseket.

└ A **147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet** a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazza.

□ **223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről**

A jogszabály meghatározza az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF), területi vízügyi igazgatóságok, valamint a vízügyi igazgatási és hatósági szervek szervezeti felépítését, igazgatási feladatait, a hatósági és szakhatósági eljárásokra vonatkozó szabályokat, valamint az illetékességi területeit.

□ **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet**

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló joganyag tartalmazza a parti sávra, a folyók nagyvízi medrének használatára és hasznosításra vonatkozó szabályozásokat, területhasználati korlátozásokat, beépítési kritériumokat. A rendelet tartalmazza a fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett, valamint a vízjárta területekre vonatkozó szabályokat, továbbá a folyók nagyvízi medrére vonatkozó kezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó előírásokat.

□ **Az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet**

A rendeletben az ár és belvízvédelmi feladatok konkrét meghatározása szerepel. A felkészülés részeként a védelmi tervek fajtáinak meghatározása, tartalma, elhelyezése is szabályozásra került. A rendelet melléklete tartalmazza az állami tulajdonú árvízvédelmi vonalak védelmi szakaszainak, belvízrendszereknek és védelmi szakaszoknak a felsorolását.

□ **18/2003. (XII. 9.) KvVM –BM együttes rendelet a települések ár- és belvíz veszélyeztetettség alapján történő besorolásáról**

A rendelet a településeket ár- és belvíz veszélyeztetettség szerint három csoportba sorolja be.

□ **A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet**

A rendelet részletesen szabályozza a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló munkák, művek és létesítmények műszaki tervezésére, rendeltetésszerű és biztonságos kialakítására, használatára, fenntartására és üzemeltetésére, vonatkozó előírásokat.

□ **74/2014 (XII.2.3) BM rendelet a folyók mértékadó árvízszintjeiről**

A jogszabály megállapítja a folyók, azokba torkolló vízfolyások, csatornák árvízvédelmi műveinek, keresztező műtárgyainál, nyílt ártéren vagy hullámtéren lévő - létesítmény tervezésekor, méretezésekor, megvalósítása során figyelembe veendő mértékadó árvízszinteket.

□ **1979/2013. (XII. 3.) Korm. határozat a vízkárelhárítás és az öntözés hatékonyságának növelését biztosító intézkedésekről.** Ez a jogszabály írja elő többek között az árvíz által veszélyeztetett nyílt ártéri települések tekintetében a települési vízkárelhárítási tervek elkészítése, illetve felülvizsgálata az állami védekezésért felelős vízügyi igazgatási szerv feladata legyen. Határidő a települési vízkárelhárítási tervek tekintetében: 2014. április 30-ra tűzi ki. A jogszabály rendelkezik a nagyvízi mederkezelési tervek elkészítésére vonatkozóan is, melyeknek elkészítési határidejét 2014. december 31-re teszi.

3 Védekezés költségeinek elszámolásával, megtérítésével kapcsolatos joganyagok:

□ **A vis maior támogatás felhasználásának részletes szabályairól szóló 9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet**

A támogatás igénylésének feltétele, hogy az önkormányzat a váratlan esemény bekövetkeztétől vagy - védekezési kiadások esetén - a védekezés megkezdésétől számított 7 napon belül a rendeletben meghatározott adatlapon a szükséges bejelentést megtegye (<http://ebr42.otm.gov.hu/palyazat/>), tekintettel arra, hogy a jelentésre nyitva álló határidő elmulasztása jogvesztő.

A jogszabály komplex módon szabályozza a támogatási igény benyújtását és a támogatás elszámolását, melyhez a szükséges nyomtatványok a rendelet mellékletét képezik.

☐ **A víz- és környezeti károk elleni védekezésnél foglalkoztatottak járandóságáról szóló 6/1989. (V. 13.) KVM rendelet**

A jogszabály, többek között - a helyi vízkár-elhárítási, vízminőségi – és más környezeti kárelhárítási tevékenység irányítására és ellátására beosztott dolgozókra terjed ki, szabályozza a védekezési munka, díjazását, a biztonsági pótlékot, a készenlét díjazását, a napi pihenőidőt, a kiküldetési költségeket, a védekező dolgozók ellátását.

4 Kártérítésre, kártalanításra vonatkozó joganyagok és szabályok

4.1 Kártalanítás

Az árvízi védekezés kapcsán keletkezett károk kártalanítási felelősségét a Polgári Törvénykönyv (Ptk.), a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, és a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996.(XII. 26.) Korm. rendelet előírásai szabályozzák. A kártalanítási kötelezettség megállapítása szempontjából elsősorban azt kell vizsgálni, hogy terhel-e valakit, illetve kit terhel a bekövetkezett kárral kapcsolatban felelősség.

E témakör vonatkozásában szükséges előrebocsátani, hogy az árvíz kapcsán keletkezett károk kompenzációja vonatkozásban a jogi szempontból helyes szóhasználat a kártalanítás.

(Kártérítés abban az esetben jár, ha valaki szándékosan vagy gondatlanul kárt okoz másnak. Ptk. 339. § (1) bekezdés „Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.” Kártalanítás abban az esetben merül fel, ha az okozott kár nem jogellenes, hanem jogszerű tevékenység folytán következett be, pl. Ptk. 108. § (1) bekezdés: „Az ingatlan tulajdonosa tűrni köteles, hogy az erre külön jogszabályban feljogosított szervek - a szakfeladataik ellátásához szükséges mértékben - az ingatlant időlegesen használják, arra használati jogot szerezzenek, vagy a tulajdonjogát egyébként korlátozzák. Ebben az esetben az ingatlan tulajdonosát az akadályoztatás (korlátozás) mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg.”)

A kártalanítási felelősség vonatkozásában elsődleges szempont, hogy kit terhel a védekezési felelősség. (E tekintetben tehát irreleváns, hogy a vízfolyás tulajdonosa az állam vagy az önkormányzat.)

Védelmi beavatkozások, amelyeknek kártalanítási következményekkel járhatnak:

a) szükségtározó nyitása -erre a célra kijelölt-(pl.:Lajta)

☐ kártalanításért felelős: az állam

b) állami védmű nyitása (pl.: árvízvédelmi töltés szabályozott megnyitása)

☐ kártalanításért felelős: állam

Kártalanítás fizetése vonatkozásában javasolt eljárási rend: 4/2005. (II. 22.) KvVM-FVM együttes rendelet a Vásárhelyi-terv I. ütemében megvalósuló Cigánd-Tiszakarádi és Tiszaroffi árvízi tározók területével érintett földrészeket jegyzékéről, valamint az egyszeri térítés, az igénybevétel és a kártalanítás részletes szabályairól

c) önkormányzati védmű nyitása

☐ kártalanításért felelős: önkormányzat

Kártalanítás fizetése vonatkozásában az eljárási rend kialakítása az önkormányzat kompetenciájába tartozik.

d) depónia nyitása

- **a depónia szerepel** az önkormányzat által készített védekezési tervben (*a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés b) pont)*
☐ kártalanításért felelős: önkormányzat
- **a depónia nem szerepel** az önkormányzat által készített védekezési tervben kártalanításért
☐ felelős: védekezésért felelős

Függetlenül tehát a depónia tulajdonosának személyétől a kártalanítási felelősség a védekezésért felelős személyéhez igazodik. Ennek megfelelően a védekezés az állami, önkormányzati, illetve az ingatlanok tulajdonosainak felelősségi körébe tartozhat.

A Kormány részéről külön döntés szükséges abban a vonatkozásban, hogy az önkormányzati felelősségi körbe tartozó kártalanítások vonatkozásában vállal-e, ha igen milyen szerepet.

e) védmű/depónia meghágás, vagy tönkremenetel

Beavatkozás nem történt, a kár vis maior eredménye, kártalanítás nem jár, ugyanakkor a Kormány dönthet a kárenyhítésről mind a belterületi, mind a mezőgazdaságot, infrastruktúrát ért károk tekintetében) (Lásd következő fejezet).

(A Ptk. rendelkezéseinek megfelelően a tevékenységi körön kívül álló elháríthatatlan ok következtében bekövetkezett kár vonatkozásában a tevékenységet végzőt nem terheli a kár megtérítése vonatkozásában kötelezettség ld. Ptk. 345. § 467. § 500-502. §.)

4.2 Kárenyhítés

- a) Önkormányzati védekezési kiadások, illetve önkormányzati tulajdonú ingatlanokban bekövetkezett károk kárenyhítése
- b) Magántulajdonban lévő ingatlanokban és ingókban bekövetkezett károk kárenyhítése

Kormányzati döntés szükséges az esetleges kárenyhítésről. Amennyiben ez a döntés megszületik, szükséges érintett körnek (ld. lakóingatlan), a támogatás feltételeinek, a nem támogatható körnek, a kárbejelentés módjának, a kárfelmérés metodikájának, valamint a finanszírozás alapelveinek meghatározása.

4.3 Helyreállítás

A védművek, depóniák helyreállításának felelőssége a védmű/depónia, tulajdonosának személyéhez igazodik. A helyreállítás ebben az esetben az árvíz levonulását megelőző állapot helyreállítását jelenti, fejlesztésre nincs lehetőség.

(A vízfolyások medrének helyreállítási felelőssége vonatkozásában szintén a tulajdonos személye az irányadó.)

a) állami tulajdonú védmű/depónia

helyreállításért felelős: állam

b) önkormányzati tulajdonú védmű/depónia

helyreállításért felelős: önkormányzat

Kormány döntés szükséges abban a vonatkozásban, hogy az önkormányzati védművek, depóniák helyreállítását az állam átvállalja-e az önkormányzattól, segítséget nyújt e.

5 Egyéb, nem részletezett jogszabályok listája

- 1991. évi XXXIII. tv egyes állami vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról □
A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény
- A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény
- 2011. évi CCIX. törvény A közműves ivóvízellátó és szennyvízelvezető rendszer igénybevétele során figyelembe kell venni a víziközmű-szolgáltatásról szóló előírásait. □
2012. CLXXXV. tv. a hulladékról □ Az életvédelmi létesítmények egységes nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 37/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet
- 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet A vízbázisok, a távlati vízbázisok az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről
- 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízilétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
- 201/2001. (X. 25.) Korm. rendelet az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről.
- 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról
- 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszín alatti vizek védelméről
- 220/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól
□ 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet A környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
- 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról
- 90/2007 (IV.26) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló joganyag
- 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról
- 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet A vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól
- 10/2010. (VIII. 18.) VM rendelet A felszíni víz vízszennyezettségi határértékeiről és azok

alkalmazásainak szabályairól

- A katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet
□ A települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendelet
 - 2/1999 (KHV Ért.15.) KHVM-KÖM eü utasítást a vízminőségi kárelhárítással összefüggő területi tervekről szóló joganyag
-

S-11 segédlet

**A VÍZKÁR-ELHÁRÍTÁSSAL
ÖSSZEFÜGGŐ
FOGALOM-MEGHATÁROZÁSOK**

1. **Ártéri öblözet:** a folyó mentett árterének természetes vagy mesterséges elhatárolásokkal elkülönülő része, amelyet a folyó adott pontján kialakuló nagyvizek – védművek nélkül vagy azok védképességének megszűnte esetén – elönthetnek (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
 2. **árhullám:** A folyó, vízfolyás meghatározott állapota, vízjárási helyzete, amelynél a vízhozam és a vízállás jelentékenyen megnövekszik. A gyakorlat a középvízi meder partélét meghaladó, az abból kilépő vizeket nevezi árvíznek (nagyvíznek). Az árhullám természetes vízfolyások meghatározott keresztzelvényében a vízállások (vízhozamok) völgyelést követő emelkedésének, tetőzésének, ez utáni újabb völgyeléséig tartó süllyedésének együttese.
 3. **árvíz:** A folyó vagy vízfolyás középvízi medrének partélét meghaladó, ill. középvízi medréből kilépő víz.
 4. **árvízi előrejelzés:** Az árvíz lényeges eseményei - tetőző vízállásai és vízhozamai - bekövetkezésének várható mértékére, helyére és időpontjára vonatkozó meghatározás.
 5. **árvízi előrejelzés időelőnye:** Az árvízi előrejelzés kiadása és az esemény bekövetkezés közötti időtartam. Lehetnek rövid-, közép- és hosszú távú előrejelzések.
 6. **árvízi jelenség:** A folyók áradási következményeinek megjelenési formája. Árvízi jelenség gyűjtőfogalom, lehet az emelkedő vízállás, a megnőtt vízsebesség, az elöntött hullámtér, a gáttest szivárgása, csurgása, fakadó, szivárgó vizek, buzgárok képződése, gátszakadás, lakott területek elöntése stb.
 7. **árvízmentesítés:** a mederből kilépő vizek, árvizek kártételei elleni megelőző tevékenység, amely az elönthető területet (árteret) árvízvédelmi művek (töltések, falak, árvízcsúcscsökkentő tározók, árapasztó csatornák) létesítésével mentesíti (mentesített árter) a rendszeres elöntéstől (1995. évi LVII. törvény)
 8. **árvízvédelmi fal:** földtöltés építésére elegendő hely hiányában az árvízvédelmi földtöltés helyettesítésére, vagy annak magasítására alkalmazott vasbeton, beton, téglá építmény (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
 9. **árvízvédelmi mű:** az elsőrendű, másodrendű, harmadrendű árvízvédelmi vízilétesítmény, valamint annak műtárgya, tartozéka, járulékos létesítménye, amely a védvonal védképességét, rendeltetésszerű használatát biztosítja, illetve szolgálja (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
 10. **árvízvédelmi műtárgyak:** Az árvíz kizárását, beeresztését vagy szabályozott ütemű levezetését szolgáló, az árvízvédelmi mű szerves részét képező műtárgyak (árvízkapu, a szükségtározó töltő-ürítő műtárgya, a völgyzárógát árapasztó műtárgya stb.).
 11. **beavatkozási szakasz:** a vízkárelhárítási tervben önállóan megjeleníthető, vagy szakaszolható munkaterület, amely kialakítása egységes munkaszervezési-organizációs és védelmi munkálatokat tesz lehetővé
 12. **belvízcsatorna:** belvizek elvezetésére szolgáló, meghatározott vízszállító képességű ásott meder, egykori természetes vízfolyás esetleg földmunkával kibővített medre (147/2010.
-

(IV. 29.) Korm. rendelet)

- 13. belvízöblözet:** lehatárolt vízgyűjtő terület, amelyről a belvizet általában egy ponton, egyetlen főcsatorna segítségével, gravitációsan vagy szivattyúzással vezetik le (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 14. csatorna:** egy vagy egyidejűleg több vízgazdálkodási feladat (vízátvezetés, vízpótlás, belvízelvezetés, mezőgazdasági és egyéb vízszolgáltatás) ellátására alkalmas vízilétesítmény (1995. évi LVII. törvény)
- 15. csurgás:** Az árvízvédelmi töltésbe bejutott víznek a mentett oldali rézsűben, altalajban vagy töltésköröm közelében való koncentrált kilépése. Kéregcsurgásnak (vagy kontúrscurgásnak) nevezik azt az árvízi jelenséget, amikor a töltésbővítéseknél az összeépítési réteg határa mentén alakul ki csurgás. Talpcsurgásnak nevezzük a töltésalapozás mentén kialakuló csurgásokat. A csurgások a töltések inhomogenitására vezethetők vissza, általában lépten-nyomon fellépnek az árvízvédelmi töltések mentett oldali rézsűjében, illetve a mentett oldali körömben. Veszélyes járatos erózióvá fejlődhetnek. A csurgás túlfejlődése következtében rézsűcsúszások keletkezhetnek, illetve a csurgás átmérőjének bővülése gátszakadássá fejlődhet.
- 16. depónia:** a csatornák és medrek kotrása során kikerült és azok mentén elhelyezett tartós víztartásra alkalmatlan, tömörítetlen föld; valamint a kisvízfolyások mentén épített, kis tartósságú árhullámok visszatartására alkalmas, de keresztmetszeti méreteiben és minőségében védműnek nem minősülő földmű. Ezen belül rendezett depónia: az árvízvédelmi töltéssel azonos célú, víztartásra alkalmas vízilétesítmény. **17. elhabolás:** víz (folyó, patak, csatorna, tározó, tó) hullámozó mozgásának hatására a partban keletkezett rongálódás (1995. évi LVII. törvény)
- 18. elsőrendű árvízvédelmi vízilétesítmény:** a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő fővédelmi művé nyilvánított, három vagy több település árvízvédelmét szolgáló (térségi) árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspárt, árvízi tározó, árapasztó csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés (1995. évi LVII. törvény)
- 19. fakadó víz:** Magasabb felszínű víztérből az alacsonyabb terepre szivárgó járatokon át, anyagkimosás nélkül feltörő víz, vagy a nyomás tovaterjedése által fölemelt talajvíz. A külső víz és a fakadó víz hőmérsékletének azonossága átszivárgásra, míg különbözősége talajvízszint-emelkedésre utal. Árhullámok gyakori kísérő jelensége, de a magas vezetési öntözőcsatornák és duzzasztott folyó szakaszok környezetében is gyakran előfordul.
- 20. fakadó vizes területek:** az árvízvédelmi töltés mentett oldalán lévő, olyan mélyfekvésű területek, amelyeken az árvízi víznyomás hatására szivárgó víz jut a felszínre és különböző nagyságú és időtartamú vízborítást okoz (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 21. fenntartó:** a vizek és közcélú vízilétesítmények tulajdonjogából eredő, illetve az ezzel járó vagyongazdálkodási jogok és kötelezettségek gyakorlását teljesítő, továbbá a fenntartási szakfeladatokat – mint közfeladatokat – jogszabály rendelkezése folytán, illetve egyéb jogviszony alapján ellátó személy vagy szervezet (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
-

- 22. folyamkilométer, folyókilométer:** A folyam vagy a folyó középvonalán a torkolattól - mint kiindulási ponttól - a vízfolyással ellentétes irányban mért távolság (rövidítése: fkm)
- 23. folyószakasz mederkezelője:** a területi vízügyi igazgatási szerv (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 24. harmadrendű árvízvédelmi mű:** a nyárigát és a hullámtéri terelőgát (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 25. hidrológiai figyelmeztetés:** A hidrológiai figyelmeztetés olyan tevékenység, amely felhívja a figyelmet bizonyos folyamatokra, jelenségekre, vagy/és ezek bekövetkezésének lehetőségére, de nem számszerűsíti a jelenség mértékét.
- 26. hidrológiai riasztás:** A hidrológiai riasztás olyan tevékenység, amely felhívja a figyelmet gyors és veszélyes hidrológiai folyamatokra, jelenségek bekövetkezésére olyan esetben, amikor a vízgyűjtő bármely pontján valamely lényegesnek ítélt hidrológiai elem elért, vagy meghaladott egy kritikus értéket. Ezen belül **Árvízi riasztás (árvízi figyelmeztetés):** A folyók heggyvidéki vízgyűjtőterületén nagy csapadékot vagy gyors olvadást előidézhető időjárási helyzetek rövidesen vagy azonnal fenyegetően várható bekövetkezéséről szóló tájékoztatás az árvízvédelemért felelős szervek, illetve a nagyközönség részére.
- 27. hidrológiai előrejelzés:** A hidrológiai előrejelzés a víz körforgásával kapcsolatos természetes és ember által befolyásolt hidrológiai folyamatok kiválasztott jelenségeinek, tudományos módszerekkel megalapozott, az előrejelzendő hidrológiai elem alakulását determináló és a rendelkezésre álló kezdeti- és peremfeltételek felhasználásával számoló, operatív szakértői tevékenység.
- 28. helyi vízkárelhárítás:** az árvíz-, belvízvédekezés céljából kiépített védőművek hiányában a fellépő káros vizek elleni védekezés, továbbá az elöntések folytán a területen szétterült vizeknek a vízfolyásokba, csatornába vezetése (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 29. holtág:** a folyók szabályozása vagy a természetes medervándorlás következtében keletkezett olyan meder vagy mederszakasz, amely a természetes vízszállításban nem vesz részt (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 30. holtág:** a folyónak kis- és közepes vizek esetén, a folyóval nem vagy csak az egyik végén összefüggő, áramlás nélküli mellékága (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 31. hullámtér:** a folyók, vízfolyások partvonala és az árvédelmi fővédvonal közötti terület (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 32. hullámverés:** A folyókon, csatornákon, tavakon a szél vagy mesterséges beavatkozás (hajózás) által keltett hullámoknak a partot vagy a töltés részűjét érő ütő, súlyosabb esetben romboló, erodáló hatása. A hullámverés következménye a szél erősségével, a víz mélységével és a víztükör szélességével arányos elhabolás lehet.
- 33. ideiglenes védőmű:** A védekezés felkészülési vagy végrehajtási időszakában épített mű: nyúlgát, jászolgát, megtámasztó vagy buzgárt hatástalanító homokzsák építmény, hullámszételvezető és elhabolást csillapító rözséből vagy egyéb anyagból készült művek,
-

ideiglenes terelő- és körtöltések, töltésszakadást ideiglenes elzáró létesítmények.

- 34. jászolgát:** Árvízvédelmi karókkal biztosított két pallósor között, döngölt földdel kitöltött ideiglenes védmű. Az árvízvédelmi töltés koronája feletti 80 cm-nél magasabb vízszint várható tartása, illetve csatornák, vízfolyások elzárása esetén használják. A jászolgát szélessége nagyjából magasságával azonos.
- 35. középső sáv:** a folyók hullámterében a védő erdősáv és a parti sáv közötti terület (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 36. közös érdekű árvízvédelmi mű:** árvízvédelmi műnek a szomszédos országokkal, a vízgazdálkodási feladatok rendezésére kötött kétoldalú nemzetközi szerződésben szelvénytáblával rögzített szakasza (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 37. legnagyobb víz (LNV):** A vízmércén a vizsgált évig bezárólag előfordult legmagasabb vízállás. Előfordulásának napja (esetleg órája) is lényeges adat. Jele LNV. Külön tartjuk nyilván a jeges és jégmentes értékeit. Az egyes folyószakaszok mentén a vízszintrögzítés, illetve árvízi nyomok alapján azonosítható be.
- 38. levezető sávok:** a nagyvízi meder azon részei, amelyek az árvíz és a jég elvezetésében részt vesznek, ezek: (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- a) elsődleges levezető sáv: a nagyvízi meder azon része, ahol az árvízi vízhozamok és a jég a legkedvezőbb áramlási viszonyok mellett vonulnak le,
 - b) másodlagos levezető sáv: jelentősen részt vesz az árvizek levezetésében,
 - c) átmeneti levezető sáv: az árvizek által időszakosan elöntött területrészt,
 - d) áramlási holtter: területrészt, ahol nincs áramlás, de mint tározó térfogat szerepe van az árvizek levonulásában;
- 39. lokalizálás:** A víz kártétele elleni védekezésnek az a formája, amely a károkat meghatározott területre igyekszik korlátozni. Különösen fontos a lokalizálás árvízvédelmi töltések átszakadása esetén, de lokalizálásra van szükség a belvízvédekezésben a víz visszatartásakor is, valamint akkor, ha az ideiglenesen kiépített védműveken folytatott eredménytelen védekezés miatt. A lokalizálás előre megtervezett és kiépített művek (pl. Lokalizáló gátak) segítségével vagy ideiglenes jellegű létesítményekkel érhető el. A lokalizálás szempontjából nemcsak vízügyi létesítmények, hanem utak, vasutak vagy természetes terepvonulatok is figyelembe veendők.
- 40. lokalizációs töltés:** Az árvízvédelmi öblözetben belüli természetes terepalakulatokat összekötő, a kitörő vizek tervszerű korlátozására és terelésére alkalmas épített földmű.
- 41. magas talajvízállású terület:** az a terület, ahol a talajvíz felszíntől számított legmagasabb szintje 1,5 méter felett van (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 42. magaspárt:** az észlelt legnagyobb vízszintnél, vagy a mértékadó árvízszintnél az előírt biztonsággal magasabb, az árteret természetes módon határoló, a védvonal részét képező partalakulat (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 43. másodrendű árvízvédelmi mű:** az árvízvédelmi lokalizációs vonal, a szükségtározó
-

töltései, az elsőrendű árvízvédelmi mű mögött fekvő körtöltés (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)

44. meder: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló természetes mélyedés vagy kiépített terepalakulat, amelyet meghatározott partvonalig a víz rendszeresen elborít (1995. évi LVII. törvény)

a) nagyvízi meder: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló terület, amelyet az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít, és amelyet a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöl ki

b) nagyvízi meder kezelés: a terület hasznosítása és használata, a terület felmérése és nyilvántartása, megóvása, őrzése, fenntartása érdekében végzett tevékenység

45. mederelfajulás: folyó, vízfolyás mederalakító munkája következtében kialakult káros mederáthelyeződés (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)

46. megelőző munkálatok: minden olyan munkálat, amely a káresemények megelőzésére szolgál, és nem közvetlenül a védekezéssel és kárelhárítással függ össze, így különösen a káreseményt megelőző csatorna- vagy ároktisztítás, állagmegóvás (9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet)

47. mentesített ártér: olyan terület, amelyet épített védőművek védenek a folyók és patakok árvizeinek eldöntésétől (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)

48. mértékadó árvízszint: az árvízvédelmi művek, valamint a folyók medrét, a hullámteret és a nyílt ártérteret keresztező építmények tervezésénél és megvalósításánál figyelembe veendő, a vízgazdálkodásért felelős miniszter által megállapított árvízszint (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

49. nagyvízi mederkezelési terv: az 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 1. melléklete szerinti tervdokumentáció alapján készülő miniszteri rendelet, amely a nagyvízi meder kezelésének módját, feltételeit rögzítő, a folyó teljes hosszára vonatkozó célállapot elérése, illetve fenntartása érdekében szükséges előírásokat és intézkedéseket, valamint helyszínrajzokat és térképi mellékleteket tartalmazza (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

50. Nagyvízi meder határa: árvízi-belvízi elöntéssel veszélyeztetett terület határa

51. nyári gát: a hullámtéren épült vízilétesítmény, a fővédvonalnál alacsonyabb töltés, amely a mértékadó árvízszintnél alacsonyabb és ezért gyakoribb árvíz ellen véd (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

52. nyílt ártér: olyan terület, amelyet a folyók és patakok medréből kilépő víz – az árvíz – szabadon elönthet (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)

53. nyúlgát: ideiglenes jellegű, földből vagy földből és földes zsákból és pallókból rövid idő alatt létesíthető, kisméretű (50-60 cm koronaszélességű) gát, melyet a töltés koronáját meghaladó magasságú árvíz esetén - töltésmeghágás ellen - építenek. Gyakran alkalmazott formája a homokzsákból épített nyúlgát. A nyúlgátat a gátkorona vízdoldali élén építik. A nyúlgát magassága általában 60-70 cm. A nyúlgát a kiöntött árvíz lokalizálására is alkalmazható.

- 54. övárók, övcsatorna:** Valamely adott területen kívüli helyekről származó vizeket összegyűjtő és elvezető csatorna. Célja a terület külvizektől, szivárgó vizektől való mentesítése.
- 55. parti sáv:** a vizek partvonala, valamint a közcélú vízellétesítmények mentén húzódó és e rendelet szerint meghatározott szélességű területssáv, amely az azokkal kapcsolatos szakfeladatok ellátását szolgálja (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 56. partvédelem:** a rézsűk rongálódását, a part elhabolását megakadályozó műszaki beavatkozások, partvédelmi művek összessége (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 57. partvédő mű:** folyókon, csatornákon, tavakon a vízsodrás, hullámverés, a jég partokat és mederoldalt rongáló hatását megakadályozó vízellétesítmény (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)
- 58. partvonal:** a meder és a part találkozási vonala (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 59. szivárgás:** A töltés folyó felőli oldalát borító árvíz a nyomás hatására igyekszik a töltéstestbe, illetve az altalajba behatolni. Mivel abszolút vízzáró talaj nincs, a víz a gát anyagának pórusait bizonyos idő alatt kisebb-nagyobb magasságig kitölti, azokban a mentett oldal felé mozog. Veszélyessé akkor válik, amikor a gáttest teljes keresztmetszetében átnedvesedik, és a szivárgó víz a mentett oldalon megjelenik, azaz a töltés átázik. A vízzel telített töltés állékonysága kisebb, mint a száraz vagy nedves töltésé. Következménye akár gátszakadás is lehet.
- 60. szivárgó:** A szivárgó a víztartó réteget megcsapoló, vízszintes vagy ferde tengelyű árok, vagy a környező talajénál nagyobb hézagterfogatú (zúzott kő, kavics, porózus vagy lyuggatott anyagú) cső. A szivárgó célja: a káros vagy fölösleges vizek összegyűjtése, elvezetése.
- 61. szivárgóárók:** A töltés mentett oldalán létesített kisméretű árok. Célja: a szivárgási vonal megtartása a töltéstestben, illetve az átszivárgott víz összegyűjtése, elvezetése.
- 62. szivárgócsatorna:** Magasvezetésű öntöző, illetve erőművi csatornák, árvízvédelmi töltések mentett oldalainak közelében szivárgócsatornát építenek, mely az átszivárgott vizet meghatározott szinten összegyűjti, s károkozás nélkül elvezeti.
- 63. tereptárgy:** a terepből kiemelkedő mesterséges létesítmény (különösen az építmény, a keresztöltés, a tuskódepónia, a hullámtéren a bányaművelés során keletkezett meddőhányó) (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)
- 64. töltésmeghágás:** Az az állapot, amely akkor következik be, ha a kialakuló árvízszint magasabb, mint a töltés koronaszintje, és víz azon átömlik.
- 65. töltés megtámasztása:** Védekezés közben a töltés megcsúszását korlátozó, illetve a megrogyott, lesuvadt töltésrészeket pótló, mentett oldali homokzsák-, terméskőépítmény elkészítése.
- 66. töltésrepedés:** Töltésrepedés keletkezhet kötött talajú töltés kiszáradása, töltésbe épített duzzadó anyag, a töltés kezdődő csúszása vagy a felpuhult altalaj kitérése következtében. A töltésrepedés megjelenése szerint lehet hálós, hossz-, illetve keresztirányú. A hálós
-

töltésrepedés ártalmatlan, míg a többi megjelenési forma beavatkozást igényel.

- 67. töltésszakadás:** A töltés tönkremenetelének végső fázisa, amikor védképessége megszűnik, a töltéskoronát elmossa a rajta átbukó vízszugár, aláüregelődik a védmű, mely suvadás vagy megcsúszás hatására beomlik, a gátszelvény pedig elsodródik. A töltésszakadás következtében a mentett ártér egészét vagy egy részét elönti a víz, ami több települést veszélyeztető, nagy kiterjedésű és pusztító árvízkárokat okozhat.
- 68. védekezés államigazgatási feladatai:** a védekezéssel összefüggő rendvédelmi, szociális és egészségügyi hatósági, továbbá a műszaki feladatok ellátásához szükséges munkaerő, eszköz, anyag, felszerelés rendelkezésre állása, valamint a vizek kártételei által fenyegetett területeken az élet- és vagyonbiztonság érdekében végzendő megelőző és operatív feladatok (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 69. védekezés műszaki feladatai:** az árvizek, a belvizek és a vízhiány időszakában – a védőműveken vagy azok mentén – a védőművek védő- és működőképességének megőrzése (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 70. védekezés:** az élet- és vagyonbiztonság érdekében, az árvíz, a belvíz kártételeinek megelőzését, elhárítását, illetőleg mérséklését szolgáló műszaki és államigazgatási feladatok végrehajtása (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 71. védekezési készültség fokozatai:** I., II., III. és rendkívüli védekezési készültség (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 72. védekezési készültség:** a veszély mértéke szerint meghatározott, a biztonság érdekében szükséges intézkedések megtételének intézményes kerete (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)
- 73. védekezési munkálatok:** a megelőző és a helyreállítási munkálatokon kívüli valamennyi olyan beavatkozás, amely a kár bekövetkezését megakadályozza vagy a lehető legkisebbre csökkenti, abban az esetben, ha a kár bekövetkezésének közvetlen, valós veszélye áll fenn (9/2011. (II. 15.) Korm. rendelet)
- 74. védekezésre alkalmas terület:** A vízkárelhárítási feladatok ellátásához szükséges olyan terület, amely az organizációs feladatok (anyagdeponálás, homokzsáktöltő hely, felvonulási terület) mellett magába foglalja azon területeket is, amelyeken a tényleges operatív, műszaki beavatkozásokat kell elvégezni. azaz folyók, vízfolyások hullámterében az árvizek elleni védekezés céljára szabadon tartott, ideiglenes védművek kiépítésére alkalmas területsáv.
- 75. védekezésre alkalmas sáv** Azok a természetes adottságok miatti terepalakulatok, illetve azok a mesterséges vonalas infrastruktúrák (depónia, út, vasút, védvonalak, amelyeken az ideiglenes védművek (pld. nyúlógát, jászolgát, stb.), kiépíthetők, megközelíthetők, fejleszthetők. A védekezési sávok magukba foglalják a beavatkozási szakaszok vonalas létesítményeinek kiépítéséhez, fenntartásához, szükség szerint további erősítéséhez igénybe veendő területeket.
- 76. védelmi szakasz:** az árvízvédelmi vonalaknak és a belvízrendszereknek a védekezés
-

irányítására és végrehajtására meghatározott része (232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet)

77. védmű: a vizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízilétesítmény (1995. évi LVII. törvény)

78. védő erdősáv: az elsőrendű árvízvédelmi töltés hullámtéri védősávja mellett húzódó, a töltés hullámverés és jég elleni védelmét szolgáló területsáv (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

79. védősáv: az elsőrendű árvízvédelmi töltés mindkét oldalán, annak lábvonalától számított, 10-10 méter szélességű területsáv (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

80. vizek kártételei elleni védelem és védekezés (vízkárelhárítás): a károsan sok vagy károsan kevés víz elleni szervezett tevékenység, ideértve a kártételek megelőzését szolgáló védőművek építését, rekonstrukcióját, fejlesztését, üzemeltetését és fenntartását, valamint a védekezést követő helyreállítást is (1995. évi LVII. törvény) **81. vízfolyás:** minden olyan természetes vagy mesterséges terepalakulat, amelyben állandóan vagy időszakosan víz áramlik (1995. évi LVII. törvény)

82. vízjárta területek: időszakosan elöntésre kerülő vagy vízzel telített talajú területek, így különösen (83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet)

- a) az olyan terepmélyedések, síkvidéki erek, semlyékek, amelyek a területet érintő vízszabályozás, vízrendezés előtt rendszeresen, a szabályozást követően pedig időszakosan vízzel borítottak,
- b) a természetes állóvizek feltöltődése során kialakult vizenyős, mocsaras területek, amelyek felületének túlnyomó részét növényzet borítja, de a talaj tartósan vízzel telített,
- c) a dombvidéki patakok, állandó vagy időszakos vízfolyások, völgyek, vízmosások által érintett olyan területek, amelyekre az időszakos elöntés jellemző,
- d) a folyók elhagyott ősmédrei, a folyókat kísérő, a jelenlegi medertől távolabb elhelyezkedő olyan vonulatok, terepmélyedések, amelyek eredete a folyó egykori medrére vezethető vissza.

83. vízkár: a vizek többletéből vagy hiányából származó kár (1995. évi LVII. törvény)

84. vízkárelhárítási célú tározó: (1995. évi LVII. törvény)

a) árvízi tározó:

- aa.) záportározó: vízfolyáson vagy vízfolyás mentén kiépített, kizárólag az árhullámok csúcs-vízhozamainak és vízállásainak mérséklését szolgáló, időszakosan vizet tartó tározó,
 - ab.) árvízcsúcs-csökkentő tározó: vízfolyáson vagy vízfolyás mentén kiépített, az árhullámok csúcs-vízhozamainak és vízállásainak mérséklését szolgáló olyan állandóan vagy időszakosan vizet tartó tározó, amelynél a maximális tározási térfogat legalább 50%-a árvízvisszatartásra szabadon áll,
 - ac.) szükség tározó: vízfolyások mentén, árhullámok részleges visszatartására kijelölt, ideiglenes vízvisszatartást szolgáló, be- és kivezetési helyekkel ellátott terület,
 - ad.) vésztározó: vízfolyások mentén, az árhullámok részleges visszatartására és a nagyobb károk megelőzésére töltésmegbontással – rendkívüli védekezési
-

készültség vagy veszélyhelyzet esetén – igénybe vehető terület,

- b) belvíztározó: a belvíz összegyűjtésére szolgáló természetes határokkal, illetve töltésekkel körülvett terület.

85. vízszintrögzítés: A folyó vagy vízfolyás hosszabb szakaszán kialakuló - és valamilyen szempontból összefüggő - vízszintek egyidejű megjelölése, majd magassági felmérése.

86. [tkm] – töltéskilóméter: ún. szelvényezési érték, mely a védmű kezdő pontjától a védmű középvonalán mért távolságot adja meg.

87. [fkm] – folyamkilóméter: ún. szelvényezési érték, mely a vízfolyás kezdő pontjától (befogadó torkolattól) a vízfolyás középvonalán mért távolságot adja meg.

88. vízhasználat: az a tevékenység, amelynek következménye a víz lefolyási, áramlási viszonyainak, mennyiségének, minőségének, továbbá a medrének, partjának a víz hasznosítása érdekében való befolyásolása (1995. évi LVII. törvény) pl.: vízkivétel, vízbevezetés, vízátervezetés, tározók

89. vízhasználó: az a természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki (amely) vizet szolgáltatás teljesítésére vagy saját céljaira vesz igénybe (1995. évi LVII. törvény)

TÁJÉKOZTATÓ

A FIGYELŐSZOLGÁLATOT ELLÁTÓ ŐRSZOLGÁLAT RÉSZÉRE

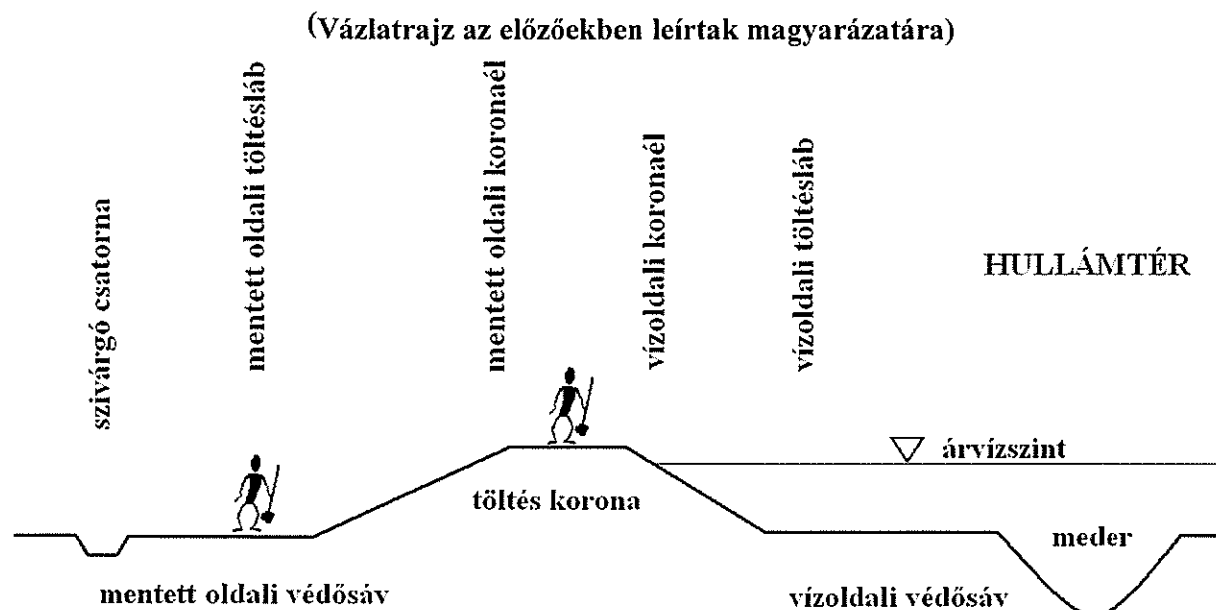
1. AZ ŐRSZOLGÁLAT MINT SZOLGÁLATTEVŐ

Az őrszolgalat felelősségteljes tevékenység, amely az árvízvédelmi művek árvíz alatti állapotának, viselkedésének folyamatos ellenőrzésére és a védekezéssel kapcsolatos döntések megalapozására szolgál. A havária események során az egész folyószakasz és a környező területek felügyelete is beletartozik a feladatai közé.

A felelősségteljes és eredményes munkavégzés érdekében szükségesnek tartjuk ezen segédlet áttanulmányozását, s a benne foglaltak alkalmazását.

- Az őrszolgalat 12 órás váltásban teljesít szolgálatot, a szakasz-védelemvezető által megjelölt töltés(depónia) szakaszon.
- A szolgálat ellátása - folyamatos bejáró módszerrel- a védelemvezető vagy szakaszvédelemvezető által tartott eligazítás, és meghatározott időbeosztás alapján történik (az ún. járási terv szerint). A részletes megfigyelés és az események rögzítése érdekében ezen időbeosztást az öröknek- mozgási sebességükkel- tartani kell.
- Az őrszolgalat I. fokú árvízi készültségnél egyesével, II. és III. fokú vagy rendkívüli árvízi készület idején párosával haladva végzi munkáját.
- Az eszközök használatával és a töltésen való közlekedéssel kapcsolatos balesetvédelmi oktatást a szolgálat megkezdése előtt az őrszolgalat részére meg kell tartani. o Ha egyedül megy az őr, akkor odafele a töltéskoronán haladva megfigyeli: a töltés vízfelőli oldalát, a hullámteret, a töltéskoronát, és a mentett oldali részsű felső harmadát.

Visszafelé a mentett oldali töltéslábnál haladva megfigyeli: a töltéstest alsó kétharmadát és a mentett oldali védősávot (előteret). o Ha párban teljesítenek szolgálatot az örök, akkor egyikük a töltéskoronán, másik őr a töltés mentett oldali lábvonalaiban haladva figyeli az előzőekben leírt területeket. o Az örök a nappali szolgálatot lapáttal látják el, hogy a jelenségek felderítését könnyebben tudják megoldani, illetve csapadékos időjárás esetén a töltéskoronáról és előterekről a víztócsákat le tudják vezetni (kisebb kinyesések a részsűre, illetve a szivárgó csatornába). Az éjszakai szolgálat ellátásához, kiegészítésként lámpát kapnak az örök. o Az árhullám visszahúzódásával párhuzamosan a töltésrészsűn lerakódó uszadékot az örök villával letakarítják és a folyó felé vízbe dobják.

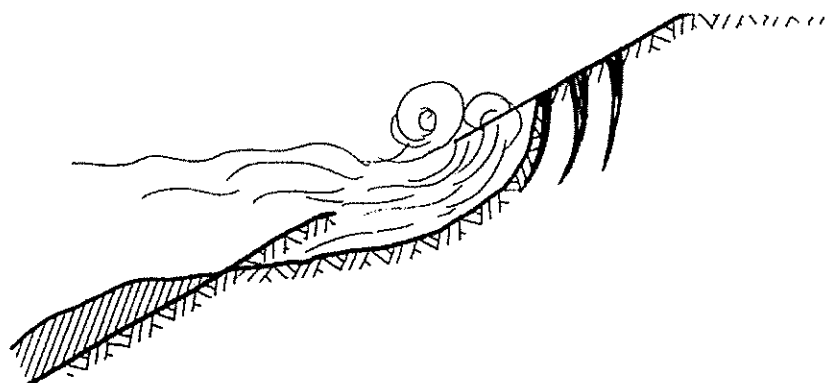
2. AZ ÖRSZOLGÁLAT ÁLTAL MEGFIGYELENDŐ ÁRVÍZVÉDELMI JELENSÉGEK ÉS AZOK VÁZLATRAJZAI

2.1. A töltés rézsú hullámverés által történő megbontása

A víz felől fújó erős szél hatására a vízfelszínen erős hullámozás alakulhat ki, amely a töltésfelületen hullámverést okozhat.

A fűvel kevésbé benőtt, kikopott töltésfelületeken, vagy ahol a véderdő hiányzik, a hullámverés hatásokra a töltés rézsú megbontására, kimosására kerülhet sor.

(A töltés rézsú hullámverés által történő megbontása)

2.2. A töltéskorona magasságát meghaladó és azon átfolyó víz

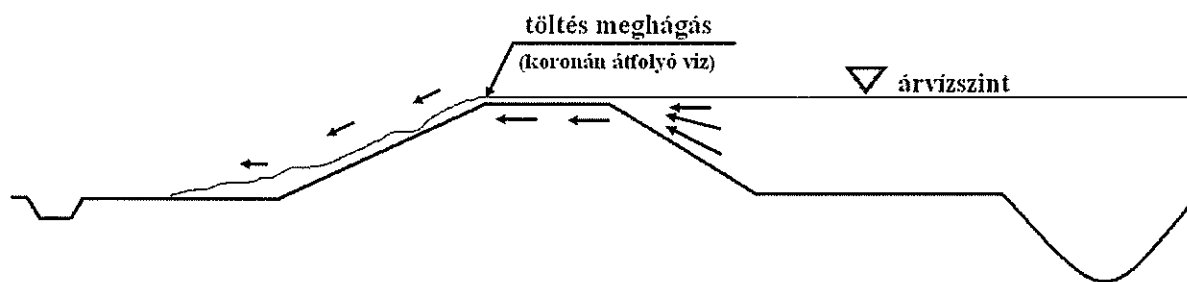
A töltéskorona jelenleg nincs mindenütt a tervezett magasságra kiépítve. Az előírás szerinti és a tényleges koronaszint közötti különbséget magassági hiánynak nevezzük. Lokális (helyi) magassági hiányok kialakulhatnak kopásból - a töltésen való járműves áthajtás következtében - , illetve emberi és állati károkozás révén is.

A magassági hiányos szakaszokon előfordulhat, hogy a magas szintet elérő árvíz átfolyik a korona felett. Ezt a jelenséget töltés meghágásnak nevezzük.

Fokozottan veszélyes helyzet, töltésszakadást okozhat!

Ezért, ha a víz a töltéskoronát ~50 cm-re megközelíti, azt a lehető legrövidebb időn belül jelenteni kell a szakasz-védelemvezetőnek, felhasználva minden lehetséges híreszközt, illetve hírtovábbítási módot (telefon, kézi rádió, stb.).

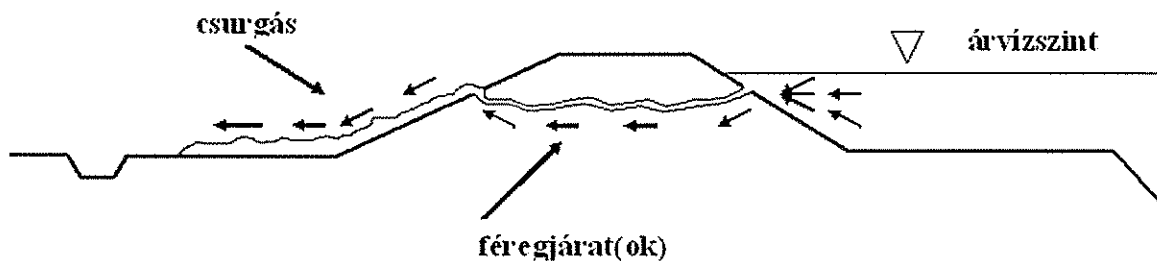
(A töltéskorona magasságát meghaladó és azon átfolyó víz (meghágó))

2.3. Csurgási jelenség kialakulása

Árvízmentes időben a töltéstestet furkálják, rongálják a rágcsálók (pocokok, egerek, stb.). Ezek általában felszín közeli járatok, de legrosszabb esetben előfordulhat, hogy a teljes töltés keresztmetszete járat(ok)kal átfúrt. Az emelkedő árvízszint - elérve a járatot- csurgás formájában keresztül folyhat a töltésen és bontani kezdi annak anyagát. Fokozottan veszélyes helyzet, töltésszakadáshoz is vezethet! E jelenség a mentett oldali töltésrészűn, vagy a mentett oldali védősávon (előtéren) jelenik meg. A jelenség kezdetben kisebb, majd egyre

Csurgási jelenség

fokozódó átfolyásban jelentkeznek, a víz pedig hordalékosává válik, töltésanyagot termelhet ki.

Ha a mentett oldalon csurgás formájában megjelenő víz tiszta, akkor a jelenség még nem veszélyes, de mielőbb jelenteni kell a védelemvezetőnek.

Ha a csurgás vize zavaros, hordalékos, akkor sürgős védelmi beavatkozásra van szükség, és ebben az esetben a korábbiakban (töltésmeghágásnál) ismertetett módon a lehető legrövidebb időn belül jelenteni kell a védelemvezetőnek a jelenséget.

Amennyiben a csurgás bemeneti nyílása még látható, vagy valószínűsíthető a helye, akkor a segédőr kísérelje meg a nyílást gumicsizmájával betaposni.

A csurgásból eredő víz elvezetésének elősegítése a szivárgó csatorna felé őri feladat.

2.4. Szivárgó- és fakadóvíz jelenségek

Több napja tartó, töltéstestre támaszkodó árvíz esetén a töltés mentett oldali alsó harmadában, a mentett oldali előtéren káros jelenségek fordulhatnak elő:

nagyobb felületen (esetleg több száz méter hosszon) a töltéstestből szivárog a víz,

a mentett oldali előtéren tócsásodás, úgynevezett fakadóvíz képződik, több

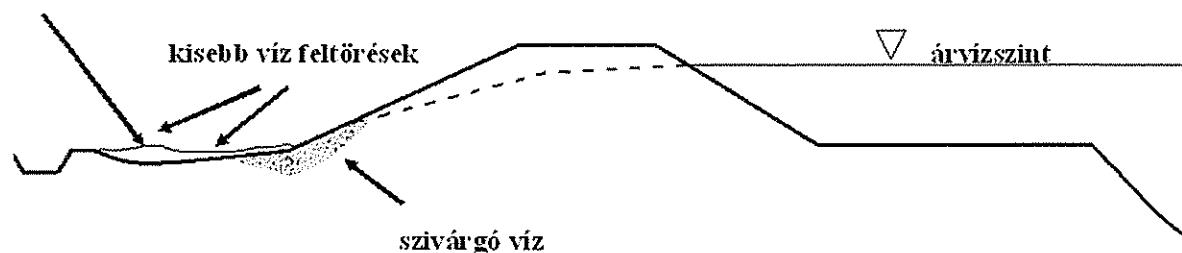
kisebb, csoportos (ceruza vastagságú) vízfeltörés észlelhető.

A legfontosabb megfigyelendő körülmény, hogy a feltörő vagy átfolyó víz tiszta- e vagy zavaros, szemcséket kimosó!

Amennyiben a víz színe zavaros, a szakasz-védelemvezetőnek haladéktalanul jelenteni kell a jelenség helyét és jellegét!

Szivárgó és fakadó víz jelenségek

tócsásodás, fakadóvíz

A szivárgó és a fakadó víz elvezetését a töltés védősávjáról- a szivárgó csatorna vagy a környező terep felé- az őrnek a nála lévő lapáttal elő kell segítenie.

2.5. Rézsűcsúszási jelenség kialakulása

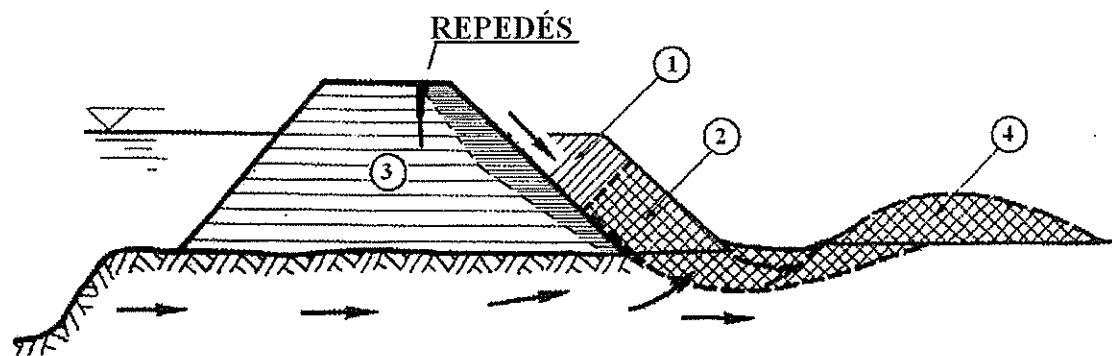
Hosszabb ideig tartó árhullám esetén az előzőekben ismertetett jelenségek fokozódásával, illetve a mentett oldali előterek és a töltés alsó részeinek átázása következtében, a talaj rugalmassá, valamint süllyedőssé és a környezeténél sötétebb színűvé válik.

Ilyenkor a töltés mentett oldali részének csúszásveszélyével lehet számolni.

A lecsúszás veszélyére utal az átázási jelenség mellett a töltéskorona mentett oldali felében megjelenő hosszirányú (a töltéstengellyel párhuzamos) repedés is.

A jelenséget a lehető legrövidebb időn belül jelenteni kell a védelemvezetőnek!

(Rézsűcsúszási jelenség kialakulása)

1. utólag épített padka; 2. átázott padkarész; 3. aránylag vízzáróbb töltéstest;
4. csúszólap mentén leszakadt padka

2.5. Talajtörés

Igen magas szinten, hosszú ideig tartó árhullám idején a töltés alatti vízáteresztő (homokos) altalaj, valamint a szükségesnél vékonyabb vízzáró fedőréteg esetén előfordulhat, hogy a nagy víznyomás hatására, a mentett oldalon- a töltéstől akár száz méterre is- a talaj felpúposodik és a víz robbanásszerűen a felszínre tör (szökőkúthoz hasonlóan), ez a jelenség a talajtörés. A leírtakból következően az örnek- többnapos árvízvédekezés esetén- már nemcsak a töltést és közvetlen (10-20 m) előteret kell figyelnie, hanem 100-200 m távolságban a szántók, vetések és a föld felszínét.

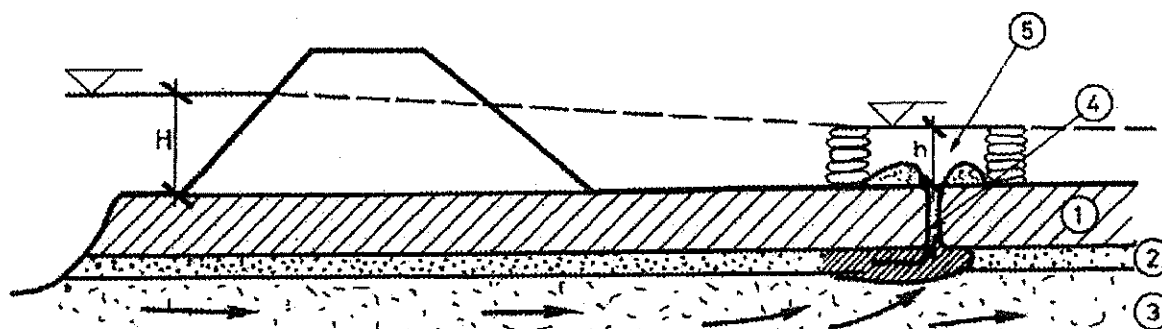
Töltés menti zártkertek, udvarok, ásott kutak vízállása és színe, szennyvízgyűjtő aknák vízállása is megfigyelendő és a megszokottól eltérő állapotok jelentendők.

2.6. Buzgár jelenség

A védtöltés alatt elhelyezkedő vízáteresztő altalajba behatoló árvíz a töltés alatt áthaladva a mentett oldali vízzáró fedőréteg hibája (repedés, vastagabb gyökérjárat, féreglyuk, furat, helyi gyenge pont, stb.) következtében a felszínre tör. A víz színe zavaros, a víz a szállított hordalékot a kürtő körül lerakja, a kráter és a hordalékkúp mérete folyamatosan növekszik. Ez a jelenség a buzgár, amely védelmi beavatkozás nélkül töltésszakadást okoz, ezért a töltés

meghágásnál ismertett módon a buzgár pontos helyét és méreteit azonnal jelentenie kell a szakasz-védelemvezetőnek!

(A buzgár jelenség)

1. vízzáró fedőréteg; 2. durvább szemű réteg; 3. vízáteresztő altalaj;
4. gyökérjárat, féreglyuk; 5. ellennyomó-medence

2.7. Műtárgy keresztezések

Az árvízvédelmi töltéseket keresztezik a szivattyútelepek nyomócsövei, egyes nagyobb csatornák zsilipei és egyéb úgynevezett műtárgyak.

E létesítményekre a védelemvezető külön felhívják az őr figyelmét a szolgálat kezdetén. A nyomócsövekben, zsilipekben elzáró szerkezetek vannak beépítve, melyek meggátolják az árvíznek a mentett oldalra való átjutását (a zárásról a védelemvezető az árvíz előtt gondoskodik).

Az őr egyik jelentős feladata ezen zsilipek zárásbiztonságának folyamatos ellenőrzése (zavaros, sárga víz nem jelenik-e meg a mentett oldalon), valamint annak figyelemmel kísérése, hogy a nyomócső, zsilip, műtárgy mellett jelentkezik-e intenzív szivárgás vagy csurgás.

Amennyiben a fentieket észleli, azt a védelemvezetőnek mielőbb jelentenie kell.

2.7. Legmagasabb vízszint észlelése, rögzítése

Az őr feladata a folyó legmagasabb vízszintjének észlelése, rögzítése.

E feladatra 30- 40 cm-es karókat kapnak az őrk, melyeket megjelölt helyeken (kilométer szelvényekben) úgy vernek le a víz szélében, hogy a karó felső éle a víz szintjével azonos magasságban legyen (később szakemberek e karók vállmagasságát bemérik).

3. AZ ŐRSZOLGÁLAT FELADATA A JELENSÉGEK ÉSZLELÉSÉBEN

Az őr az előzőekben ismertett jelenség (ek) észlelésekor jól látható módon megjelöli a jelenség helyét és jelenti a szakasz-védelemvezetőnek. A védelemvezető (vízügyi szakértők bevonásával) a jelenség helyszíni ellenőrzése során minősíti annak veszélyességét.

1. A jelenséget, a töltéskoronán található 100 méterenkénti szelvénykövekhez ill. közeli utcákhoz viszonyítottan beazonosítja (azaz meghatározza a helyét). Amennyiben GPS funkcióval ellátott készülékkel rendelkezik, úgy feljegyzi a földrajzi koordinátákat is.
2. Egyben rögzíti az észlelés idejét.

4. AZ ŐR, MINT VÉSZŐR

Az őr beosztható vészőri szolgálat ellátására is.

Egy- egy veszélyesnek, fokozottan megfigyelendőnek ítélt helyre- folyamatos megfigyelés céljára- a védelemvezetés vészőr állítását rendeli el, pl.:

- intenzív fakadóvízes terület,
- intenzív csurgás,
- buzgár,
- veszélyesnek ítélt zsilip, nyomócső, műtárgy, stb.

Az őrt a szakasz-védelemvezető külön tájékoztatja a jelenséggel kapcsolatos várható fejleményekről, a megfigyelendő jelenség egyéb jellemzőiről.

A vészőr számára biztosítani kell, hogy közleményeit a védelemvezetőhöz a leggyorsabban eljuttathassa, pl.:

- mobiltelefon
 - kézi URH rádió készülék, hírlánc (a mozgó örök útján üzenet).
-